

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL : 34 SAYI : 387 AĞUSTOS 2022

Çip Krizi

Yaşamı Olumsuz Etkiliyor

www.emisay.com.tr

İnternet üzerinden
satış adresimiz.

LOOBAR®
ELEKTRİK DAĞITIM VE EK ÇÖZÜMLERİ

nvent
ERICO **ERIFLEX**

emisay®
elektrik - malzemeleri imalat sanayi

DGR

TEKNOKOL®
Operatör Kiti ve Farklı Solenoidler

1954

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL : 34 SAYI : 387 AĞUSTOS 2022

**Elektrik Mühendisleri
Odası İzmir Şubesi Adına**

Sahibi
Özgür TAMER

Sorumlu Yazı İşleri
Müdürü
Egemen AKKUŞ

Yayın Komisyonu

H. Anı GÜNDÜZ
M. Salim ARSLANALP
Ahmet BECERİK
Mehmet GÜZEL
Gülefer METE
Savaş YÜCEL
Kemal AVCİ
Yunus Emre ORAL
Anıl GÜL
Burak KESAYAK
İşil İNKAYA YAPALI
Yayına Hazırlayan

Kamer TÜRKYILMAZ GÜNER
Kahraman YAPICI

Yönetim Yeri

EMO İzmir Şubesi
Kazım Dirik Mah.
Üniversite Cad. 374/1 Sk.
No:1 Bornova-İZMİR
Tel: 0.232. 489 34 35
Faks : 0.232. 445 49 49
izmir@emo.org.tr
http://izmir.emo.org.tr

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın
Ayda bir yayınlanır

Baskı

Altındağ Grafik Matbaacılık
Tel/Faks: 0232 457 58 33

Baskı Tarihi

08.08.2022

Basım Adedi

500

EMO İzmir Şubesi Bülteni'nde yayınlanan her türlü haber ve yazı izin almak koşulu ile kullanılabilir. Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur. EMO İzmir Şubesi üyelerine ücretsiz yollanır.

Çip Krizi, Ekonomik ve Toplumsal Bunalımı Büyütüyor

Geçtiğimiz hafta, Gezi davasında arkadaşlarımızın hukuksuz bir şekilde tutuklanmasının 100'üncü gününde Adalet Nöbetini daha geniş bir katılımı ile gerçekleştirdik. TMMOB'un arkadaşlarımızın tutuklanmasıyla başlattığı nöbet 100. günü geride bıraktı. İlkey Akkaya ve Geniş Merdiven'in ezgileriyle katıldığı nöbette, bir kez daha özgürlük çağrısı yaptık. Arkadaşlarımızı cezalandırarak, Gezi'ye katılan milyonları, toplumsal muhalefeti bir bütün olarak susturmak istiyorlar. Oysa, bugün yaşadığımız derin yoksulluktan, ülkenin en saygın kuruluşlarından biri olması gereken ÖSYM'ye bile sirayet eden çöküntüden çıkmanın yolu, Gezi'de ortaya çıkan dayanışma ruhunun toplumun tüm kesimlerine yayılmasından geçiyor.

Üç haneli enflasyon rakamlarının konuşulduğu bu dönemde, emeğiyle geçinen kesimlerin yaşamı giderek zorlaşıyor. Alım gücünün azalmasının yanında küresel çapta tedarik zincirlerinin bozulmasıyla birlikte temel gıda maddeleri de dahil olmak üzere süreklileşen bir karaborsa düzeni oluştu. Bir gün raflarda şeker bulunmazken, ertesi gün un krizi başlayabiliyor. Akaryakıt başta olmak üzere enerji maliyetleri de küresel ölçekte bir karaborsa düzeni tarafından belirlenir hale gelmiştir.

Rusya'nın Ukrayna müdahalesinin enerji, hammadde ve tahıl üzerindeki etkileri sürerken bu kez elektronik sektörü için kritik önemdeki Çin ve Tayvan arasındaki gerilim büyüyor. Dünya genelinde "çip krizi" olarak tabir edilen elektronik sektöründeki hammadde problemi yalnızca bu alanda çalışan meslektaşlarımızı etkilemiyor. Yarı iletken komponent tedarikinde genel olarak yaşanan sıkıntı otomotiv ve bilgi ve iletişim teknolojileri başta olmak üzere birçok alandaki üretimi etkilemiş durumda. Salgın döneminde yaşamın "uzaktan" yürütülür hale gelmesi bilgi ve iletişim teknolojilerine olan ihtiyacı geriye döndürülemez şekilde artırdı. Eğitim ve çalışmanın bir biçimde otomatize edilmesi, uzaktan erişim ve kontrol ihtiyacının artması da çip talebini tarihinin en yüksek seviyelerine taşıdı. Aynı şekilde elektrikli araçların pil yönetim sistemleri, motor sürücüler gibi bileşenlerinde de yarı iletken kullanımının artması da komponent alanında arz talep dengesini olumsuz yönde etkilemektedir. Bir yandan talep astronomik bir biçimde artarken, üretim de geriledi. Çipli pasaport üretiminde sorun yaşanması turizmi etkilerken, kimi elektrik dağıtım bölgelerinde elektrik sayacı bulunmaması nedeniyle şu anda bazı yeni konutlar kullanıma sunulamamaktadır. Otomotiv sektörü, daha az elektronik donanımı olan eski modelleri yeniden üretme ya da yeni modelleri kısıtlı donanım paketleri ile piyasaya sürerken, eski şartnameye göre üretilen elektrik sayaçları kullanılabilmesine olanak sağlandı. Krizden en çok etkilenen ülkelerden birinin yurttaşı olarak bu gerçekler, ekonomik alt yapısı güçlü olmayan toplumların bilimsel ve teknolojik ilerlemeye rağmen, onlarca yıl öncesinin hayat şartlarına mahkum kalacağını bizlere anlatmaktadır.

Bilim yapan, teknoloji üreten, paylaşılacak artı değeri büyüten bir meslek grubunda yer almamıza rağmen, ülkemizde mühendisler ekonomik daralmadan en çok etkilenen kesimlerden biri oldu. Dönemin TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Teoman Öztürk'ün 70'li yıllardaki "mühendislerin mimarların, teknik bilgi ve becerilerini halkımızın yararına kullanamamaları, ülkenin içinde bulunduğu somut şartların bir sonucudur. Ülkemiz ekonomisi, siyasal yapısı ve bütün üst yapı kurumları, birbirleriyle kaynaşmış olan uluslararası emperyalist tekeller ve yerli sermayenin hâkimiyetindedir. Bu egemen çevrelerin kontrol ettiği tüm yatırımlar ve hizmetler, halkımızın sorunlarının çözümüne yönelik değil, maksimum kâr sağlayacak yeni pazarlar yaratmak yönündedir" tespitlerinin bugün somutlaştığını görüyoruz.

Mesleğimizi daha iyi şartlarda yapabilmemizin yolu, bu gidişatı tersine çevirmemize bağlıdır. İnsan gücü de dahil olmak üzere tüm kaynakların toplum yararına verimli bir biçimde kullanılması, mesleki mücadelemizi büyütmemize bağlıdır. Doğanın, yeraltı zenginliklerinin sistemli bir şekilde sömürüldüğü, yetişmiş iş gücünün göç etmek zorunda kaldığı bu dönemi ancak meslek örgütlerimiz etrafında kenetlenerek, çalışmalara daha fazla katkı koyarak, dayanışmamızı büyüterek aşabiliriz.

Özgür Tamer

EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Manisa İl Temsilciliği Ziyareti

EMO Manisa İl Temsilciliği çalışanlarını değerlendirmek amacıyla Şube Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Tamer, Sayman Üye Muhammet Demir, Şube Müdürü Barış Aydın, EMO Manisa İl Temsilcisi Demirhan Gözaçan, Temsilci Yardımcıları M. Zafer Önceyiz, M. Cem Kara ve Doruk Yavaş 27 Temmuz 2022 tarihinde EMO Manisa İl Temsilciliği'nde bir araya geldi.

Toplantıda TMMOB tarafından mühendis, mimar, şehir plancıları için 2022 yılı asgari ücret değişikliğine ilişkin, ücretli SMM ve çalışan üyeler için değerlendirmelerde bulunuldu. İşletme sorumluluğu hizmetleri, GDZ Elektrik'in Manisa ilindeki uygulamaları, sorunlar ve çözüm önerileri konusunda çalışma yapılması, özellikle

Dağıtım Bağlantı Sistemi (DBS) ile ilgili bazı gereksinimler konusunda dağıtım şirketi ile görüşülmesi gerektiği ifade edildi.

Toplantı; Manisa ilinde üyelere yönelik yapılacak çalışmalar hakkında görüş alışverişinde bulunulmasıyla sona erdi.

Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları için 2022 Yılı Asgari Ücreti Temmuz Ayı İtibarı ile 11.200 TL Olarak Güncellendi

TMMOB Yönetim Kurulu tarafından alınan karar uyarınca ücretli çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Asgari Ücreti 2022 yılı Temmuz ayı itibarı ile brüt 11.200 TL olarak güncellendi. Belgeli çalışma koşulların tabi veya deneyim aranan şantiye şefliği, sorumlu müdürlük, iş güvenliği uzmanlığı, yapı denetim elemanı, daimi nezaretçi gibi hizmetlerde çalışan mühendis, mimar, şehir plancılarının ücretleri ise asgari ücretinin üzerinde belirlenecek.

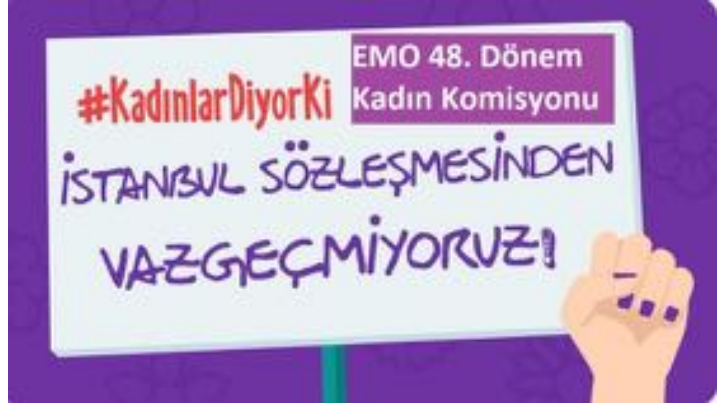
6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu hükümlerine dayanarak, TMMOB Ana Yönetmeliğinde yer alan "Birliğin ve Bağlı Odaların Amaçları" maddesi uyarınca her yıl TMMOB Yönetim Kurulu tarafından açıklanan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Asgari Ücreti 2022 yılı Temmuz ayı itibarı ile brüt 11.200 TL olarak gün-

cellendi.

TMMOB Yönetim Kurulu'nun 23 Temmuz 2022 tarihli toplantısında "Ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için 2022 yılı ilk işe giriş bildirgesinde baz alınacak asgari brüt ücretin 11.200 TL olarak belirlenmesine; Odalarınca belgeli çalışmanın koşul olduğu uzmanlık alanlarında, mesleki deneyimin arandığı alanlar-

da, şantiye şefliği, sorumlu müdürlük, iş güvenliği uzmanlığı, yapı denetim elemanı, daimi nezaretçi, uzak yol kaptanlığı, çalıştırılması zorunlu personel vb. hizmetlerde asgari ücret uygulanmayacağını, bu durumda olan mühendis, mimar, şehir plancılarının ücretlerinin alınan sorumluluk gereği belirlenen asgari ücretinin üzerinde olmasına" karar verildi.

İstanbul Sözleşmesi'nden Vazgeçmiyoruz!

Danıştay 10. Dairesi, İstanbul Sözleşmesi'nin feshine ilişkin Cumhurbaşkanı kararının iptali istemini 2'ye karşı 3 oyla reddetti. Kararın ardından açıklama yapan EMO Kadın Komisyonu, kararının siyasi olduğunu vurgulayarak, mevcut düzenlemelerin kadınları korumadığına dikkat çekti. Sözleşmenin yeniden yürürlüğe gireceğine ilişkin umudun dile getirildiği açıklamada, "İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçmiyoruz" denildi.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Kadın Komisyonu, Danıştay 10. Dairesi'nin İstanbul Sözleşmesi'nin feshine ilişkin iptal istemini reddetmesi üzerine 27 Temmuz 2022 tarihinde yazılı bir açıklama yaptı. Sözleşmenin kadına yönelik şiddetle mücadelede devletlerinin yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlamayı hedeflediği ifade edilen açıklamada, kararın siyasi olduğu belirtildi. Dava sürecinde kadın avukatların fesih yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ait olduğuna vurgu yapıldığına dikkat çekilen açıklamada, duruşmada TMMOB Yönetim Kurulu adına söz alan Ayşegül Oruçkaptan'ın aşağıdaki ifadelerine yer verildi:

"Bu çekilme kararının arkasında gerici, ırkçı, tarikatçı güçlerin taleplerini karşılama ve kendi kitlesini konsolide etme anlayışının yattığını biliyoruz. Hemen hemen her gün bir kadın cinayetinin yaşandığı bu ülkede, kamuoyunu yanıltmak için sözleşmenin içeriğini bilinçli ve kasıtlı olarak

maniple edenler; sözleşmeyi uygulamak yerine feshedenler, şiddeti önlemeyenler, şiddeti cezasız bırakanlar bu cinayetlerin suç ortağıdır. Ve biz çok iyi biliyoruz ki, kadın cinayetleri politiktir."

Danıştay 10. Dairesi'nin 2 hakiminin karara katılmayarak, "Yetkide ve usulde paralellik ilkesi gereğince, bir işlem hangi usule uyularak tesis edilmişse aynı usule uyularak geri alınması, kaldırılması veya feshedilmesi gerekmektedir. Meclisin onadığı bir kanunun tek imza ile feshedilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı" görüşünü kayda geçirdiği belirtildi. Davalı avukatlarının kararı 2 farklı tezle savunduğunun hatırlatıldığı açıklamada, şöyle denildi:

"Bunlardan biri Cumhurbaşkanı'nın sözleşmeden tek başına çekilme yetkisinin olduğuna, diğeri ise Türkiye'de mevcut yasal düzenlemelerin kadınları şiddete karşı koruyacak düzeyde olduğu ve böyle bir sözleşmeye ihtiyacın olmadığına ilişkindi. Mevcut yasal düzenlemeler kadınları koruyabiliyor-

sa niçin İstanbul Sözleşmesi feshinden sonra devlete ait resmi istatistik olmamasına rağmen 300'ün üzerinde kadın katledildi, sayısız kadın şiddete maruz kaldı? Ülkemizde hemen her gün bir kadın cinayeti işleniyor. 20 yıldır ülkeyi tek başına yöneten mevcut siyasi iktidar, kadına yönelik şiddeti önleyici bütüncül ve samimi bir yaklaşımı ortaya koyamadığı gibi uyguladığı politikalarla daha büyük sorunlara yol açmıştır."

İstinaf yolunun açık olduğun hatırlatıldığı açıklama, "İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden yürürlüğe gireceğine ve önümüzdeki sürecin hukukun başat olduğu bir sürece evrileceğine inanıyoruz. İnsan hakları ve eşitliğin öncelendiği, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin son bulduğu düzenlemelerin yapılacağı, siyasi çıkarlardan, olumsuz yönlendirmelerden uzak politikaların geliştirileceği günleri umut etmekten ve İstanbul Sözleşmesi'nden asla vazgeçmeyeceğiz" ifadeleriyle tamamlandı.

Nükleer Ciddiyetsizlik Projesi!

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, Akkuyu Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin (NGS) inşaatının ana yüklenicisinin sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin basın açıklaması gerçekleştirdi. Yüklenicinin eksiklerine yönelik kamu-nun denetim sorumluluğuna dikkat çekilen açıklamada, Türkiye'nin atık ve risk sorunu çözülmemiş NGS'lere ihtiyacı olmadığı vurgulanarak, projenin iptal edilmesi istendi.

EMO Yönetim Kurulu'nun 2 Ağustos 2022 tarihinde gerçekleştirdiği açıklamada, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin (NGS) dışa bağımlılığı azaltacak şekilde enerji ihtiyacını ucuza karşılamayı hedefleyen bir proje olmadığına vurgu yapılarak, şöyle denildi:

"Rusya'nın sahibi olduğu Akkuyu NGS Projesi'ne itiraz gerekçelerimizin arasında genel olarak dışa bağımlılığı, özel olarak Rusya'ya bağımlılığı artıracak olması, üretilecek elektriğe yüksek fiyatla alım garantisi verilmesi (güneş ve rüzgar enerjisi fiyatlarının 3-4 katı), yer seçiminin uygun olmadığı, atıkların bertarafı sorunu vb. hususlar bulunmaktadır. Ancak iktidar bu eleştirilerin hiçbirini dikkate almamıştır. Bu proje, iktidarın "NGS sahibi" olarak görünme ve temelsiz bir şekilde "nükleer ligde oynama" hırsinin ürünüdür. Akkuyu NGS, her yönüyle Rus sermayesi hakimiyetindeki bir projedir ve son gelişmeler bu gerçeği daha da pekiştirmiştir.

İlgili haberler ve Rusya devlet şirketi Rosatom'un sahibi olduğu Akkuyu Nükleer AŞ'den yapılan açıklamalara göre Akkuyu NGS inşaatı ana yüklenicisi Rus-Türk ortaklığı Titan 2-IC İçtaş

İnşaat AŞ'nin sözleşmesi feshedilmiş ve yeni ana yüklenici olarak Türkiye'de Rus ortaklar tarafından kurulmuş olan TSM Enerji İnşaat San. Ltd. Şti. ile sözleşme yapılmıştır. Kısaca TMS enerji olarak anılan bu şirketin 3 ortağından birisi sözleşmesi feshedilen Titan 2-IC İçtaş İnşaat şirketinin de ortağıdır.

IC İçtaş İnşaat A.Ş. Ortaklığı ile sözleşmenin feshi, bazı finansal gerekçeler yanında ilgili standartlara uyulmadığı ve iş güvenliği kurallarına riayet edilmediği gibi hususlara dayandırılmıştır. Rosatom'un ana yüklenicisi Titan 2 İçtaş ile sözleşmesini iptal gerekçeleri arasında yer alan işçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarına aykırı davranılması çok ciddi bir iddiadır. Yapılan açıklamada yer alan 'inşaat ve kurulum operasyonlarında kalitenin sağlanması' ve 'Projede yer alan şirketlerin bu inşaat çalışmalarına özgü yeterliliklere sahip olması gerekmektedir' ifadeleri; temel atma törenlerinde en ön safta görünmeyi pek seven Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, denetim yapmakla görevli ancak kuruluşundan bugüne nükleer güç santrali denetimlerini yeterli bir şekilde yapabilecek yetkilere ve kadrolara sahip olamamış Nükleer

Düzenleme Kurumu'nun, Atom Enerjisi Kurumu'nun ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın görevlerini olması gereken düzeyde yerine getirmediklerini göstermektedir. Ayrıca yeni ana yüklenici olarak seçilen ve 2019 yılında kurulmuş olan TMS Enerji isimli şirketin 3 yıllık deneyimi ile Akkuyu NGS gibi devasa büyüklükte olan ve özel uzmanlık isteyen bu inşaat için hangi deneyimleri göz önüne alınarak seçildiği de ayrı bir merak konusudur. Çok daha küçük boyutlu projeler için 10 yıla kadar deneyim belgesi arayan Bakanlık bu iş ile ilgili neden yeterlik belgelerini inceleme gereği duymamaktadır?"

Projede yüzlerce iş kazası yaşanmasına karşın yeterli denetimin yapılmadığına vurgu yapılan açıklamada, şu sorulara yer verildi:

"Santral inşaatı gösterişli temel atma törenleri ile binlerce işçinin iş güvenliği ve işçi sağlığı koşullarının sağlanmadan çalışmaya zorlandığı, adeta zorunlu bir çalışma kampına dönmüş şantiyede hızla sürdürülmüşken, bugüne değin basına da yansıyan yüzlerce iş kazası karşısında gerekli denetimleri yeterince yapmayan bu kurumlar görevlerini ne zaman yerine

getirecekler?

Akkuyu NGS'nin ve Akkuyu Nükleer A.Ş.'nin sahibi Rus devlet şirketi Rosatom, iş güvenliği ve işçi sağlığı kurallarına aykırı davranışları nedeniyle sözleşmesini feshettiği ana yüklenicisine karşı bugüne değin ne yapmıştır? Sözleşmesi feshedilince aniden şantiyede çalışan işçilerin haklarından söz etmeye başlayan İçtaş İnşaat A.Ş. ise, bugüne değin aynı işçilerin hakları için hangi somut adımları atmıştır?"

Yüklenici değişikliğiyle Rusya Federasyonu'nun nükleer enerji sektöründe varlığını genişletmek için stratejik bir adım attığına vurgu yapılan açıklamada,

"Diğer yandan belirtmek gerekir ki Akkuyu NGS'nin sahibi Rosatom, yap-işlet-sahip ol esaslı bu santralla, Rusya Federasyonu'nun nükleer enerji sektöründe varlığını genişletme,

Ortadoğu'daki ülkelere örnek olarak sunma vb. amaçlar doğrultusunda stratejik bir adım atmıştır. Titan'ın da kurucu ortağı olduğu ve Rus şirketlerce kurulan TSM'nin yeni ana yüklenici olması, Rosatom'un projenin yönetim ve denetiminde tam etkin olacağını göstermektedir."

Ülkemizin doğalgazda yüzde 45, kömürde yüzde 39, petrolde yüzde 24 oranında Rusya bağımlı olduğuna da dikkat çekilen açıklamada, projenin bağımlılık oranının artıracaklarını belirtilere, "Akkuyu NGS'de üretilmesi öngörülen elektrik enerjisi, mevcut tesislerin daha verimli işletilmesi ve enerjinin daha verimli kullanılması; yerli imal oranı artırılmış rüzgar ve güneş santrallerinin yapımına hız verilerek üretim içerisindeki paylarının yükseltilmesiyle 'yerli, ucuz ve çevreye uyumlu' olarak sağlanabilir" denildi.

Ülkemizin nükleer enerjiye zorun-

lu olmadığına ifade edildiği açıklamada şöyle tamamlandı:

"Sonuç olarak, nükleer santral yapımıcısı/işletcisi şirketleri atık bertaraf yükümlülüğünden kurtaran, 25-30 milyar dolar yatırım tutarı olan, üreteceği elektrik için 15 yılda 70 milyar dolara yakın paranın ödeneceği taahhüt edilen, tüm gelirleri ülkemiz dışına transfer edilecek ve bir kaza halinde yaratacağı zarar milyarlarca dolara ve onulmaz çevre tahribatına varabilecek olan santralde ülkemizin hiçbir çıkarı yoktur.

Tüm bu ciddi gelişmeler karşısında suskun kalıp, santrali gelecek yıl devreye alma hayalleri gören enerji yönetimini ciddiyete davet ediyor, kamusal denetim görevini hatırlatıyoruz. Kamu yönetimi, sözleşme feshi gerekçesiyle işten çıkarılacak tüm çalışanların her türlü alacaklarının eksiksiz ödenmesini de sağlamalıdır."

Tasarım Gözetimi ve Kontrol Hizmetleri Tebliği İptal Edildi

TMMOB tarafından 11/01/2019 tarihli, 30652 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrol Hizmetlerine Dair Tebliğ'in iptali istemiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na açılan davada Danıştay 6. Dairesince dava konusu ilgili Tebliğ'in iptaline karar verildi.

Dava dilekçesinde "dava konusu Tebliğ'in özel uzmanlık gerektiren konularda 'tasarım gözetimi ve kontro-

lülü hizmeti' şeklinde bir hizmet alanı oluşturduğu, yeni bir meslek niteliğinde olan bu statünün dayanak Yasada ve ilgili mevzuatta olmadığı halde Yönetmelikle yapılan atıf gereği anılan Tebliğ ile düzenlenmesinin dava konusu işlemi yetki yönünden hukuka aykırı hale getirdiği, Tebliğ'in kamu yararı amacı taşımadığı" hususlarına vurgu yapılarak dava konusu işlemin iptali talep edilmiştir.

Danıştay 6. Dairesi'nin kararında "Bu durumda, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'nin kanuni dayanağı olan 7269 sayılı Kanunun 3. maddesinde, ye-

niden yapılacak, değiştirilecek, büyütülecek veya esaslı tamir görecek resmi ve özel bütün yapıların tabi olacağı teknik şartların bir Yönetmelikle tespit edileceği düzenlemesi yer almasına rağmen, tasarım gözetimi ve kontrolü hizmetlerini yerine getireceklerin eğitim koşulları, mesleki yeterlilik ve deneyim konuları ve bunların belgelendirilmesi ile hizmetin yürütülmesine ilişkin usul ve esasların Yönetmelik yerine dava konusu Tebliğ ile düzenlenmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır" gerekçesiyle dava konusu Tebliğin iptaline karar verildi.

Kamu Sayaç Krizine Müdahale Etmeli

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, sayaç temini sorunları nedeniyle elektrik aboneliği işlemlerinin sektöre uğradığına dikkat çekerek, dağıtım şebekesine üzerindeki kamu denetimin artırılması çağrısı yaptı. Hizmet sürekliliğini bile sağlayamadığına vurgu yapılan açıklamada, kamu tarafından sayaçlara ilişkin tüm bölgeler için ihtiyaç tespiti yapılarak, stok ve planlı tedarik süreci için hazırlık çalışmalarına başlanması gerektiği bildirildi.

EMO Yönetim Kurulu'nun 5 Ağustos 2022 tarihinde gerçekleştirdiği yazılı açıklamada, son aylarda iskan izni alınmış yeni binalara sayaç bağlanmadığı yönelik şikayetlerin arttığı belirtilerek, bazı elektrik dağıtım bölgelerinde abonelik için aylarca beklenilmek zorunda kalındığı bildirildi. Dağıtım şirketlerinin gecikmeye gerekçe olarak; çip krizi nedeniyle elektronik sayaç temininde sorun yaşamalarını gösterdiklerine değinilen açıklamada şöyle denildi:

"Aylarca bekleyen yurttaşların bir kısmı sayacı kendileri temin ederek sorunu çözmeye çalışmaktadır. Adeta karborsaya düşen sayaçları fahiş fiyatlarla temin edebilen aboneler, sayaçların mülkiyetinin dağıtım firmasına geçişi sırasında kullanılan Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) birim fiyatları nedeniyle ekonomik olarak da zarara uğratılmaktadır. Ek olarak temin edilen bu sayaçların kontrol, test ve onay işlemleri için sıra beklenmekte, sayaçlar takılana kadar ciddi zaman kaybedilmektedir. Ayrıca,

bir önceki şartname kapsamında üretilen sayaçların kullanılabilmesine izin verilmesi de sorunu çözmemiştir. Kararın geç alınması nedeniyle sayaç üreticisi firmalar, stoklarının büyük kısmını bu süre zarfında yurtdışı satışlarıyla eritmiştir."

"Dağıtım tesisi" tanımı kapsamın olan sayaçların elektrik dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olduğuna dikkat çekilen açıklamada, şu bilgilere yer verildi.

"Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin hükümlerine göre; bozulduğu için sökülen sayaçların yerine hemen yenisi bedelsiz olarak takılmalıdır. Sayaca müdahale edildiğine ilişkin bir bulguya rastlanması nedeniyle kaçak elektrik kullanımına yönelik sayaç incelemesi yapılması gerektiğinde bile dağıtım şirketi anında yeni sayaç takarak aboneye enerji sağlamak zorundadır. Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'ne göre dağıtım şirketleri tüketicilere başvuru tarihinden itibaren 7 iş günü içerisinde, bağlantı

talebinin karşılanabileceği makul bir süreyi ve gerekçelerini içeren bağlantı görüşü sunmak zorundadır. Tüketici niteliğindeki başvuru sahibinin bağlantı talebinin, meskun mahal içinde bağlantı anlaşmasının imzalandığı tarihten itibaren karşılanması esastır."

Yurttaşların yeni konutlarını kullanmadığı, ticarethanelerin ve sanayi kuruluşlarının faaliyetlerine başlayamadığına dikkat çekilen açıklama, şu ifadelerle tamamlandı:

"Elektrik dağıtımı; üretimi ve iletimi gibi son derece hassas bir planlama gerektiren bir faaliyettir. Sıradan bir ticari veya ekonomik faaliyet olarak değerlendirilemeyeceğini bu vesileyle bir kez daha vurgulamak gerekir. Bu kritik hizmetin plansız bir şekilde yürütülmesi durumunda ciddi ekonomik ve toplumsal sorunlar yaşanması kaçınılmazdır. Konut fiyatlarının ve kiralardan hızla yükseldiği bu dönemde konut arzında sayaç eksikliği nedeniyle yaşanan bu sorun; yurttaşların anayasal barınma hakkını bile zedeleyecek bir potansiyeli taşımaktadır.

Ticarethanelere ve sanayi kuruluşlarına enerji verilmemesinin ekonomik kayba neden olacağı ise açıktır. Dağıtım şirketlerinin ihmali nedeniyle oluşan ekonomik kayıp için mağdur yurttaşlara tazminat ödenmelidir.

Günümüzde temel insan haklarından biri olarak kabul edilen elektrik enerjisine bu nedenle erişilememesi kabul edilmez. Acilen kamu tarafından sayaçlara ilişkin tüm bölgeler için ih-

tiyaç tespiti yapılarak, stok ve planlı tedarik süreci için hazırlık çalışmalarına başlanmalıdır. EPDK'nın kamu hizmeti yürüten dağıtım şirketlerini denetlemekte yetersiz kaldığı; hizmet kalitesi bir yana hizmet sürekliliğini bile sağlayamadığı ortadadır. Maliyet artışlarını dengelemek adına önerdiğimiz toplumcu 'planlı' enerji yönetimi artık teknik bir zorunluluk olarak da karşımıza çıkmaktadır. Ucuz, kalı-

teli ve kesintisiz enerjiye erişimi güvenceye almak için özelleştirilen tüm enerji kuruluşları kamulaştırılmalıdır. Halen kamu malı olan ve görev süresi sonunda çalışır ve gelişen teknolojiye paralel olarak yenilenmiş bir şekilde kamuya devredilmesi gereken elektrik dağıtım şebekesi üzerindeki kamu kontrolü ise geçiş sürecinde Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) güçlendirilerek yeniden sağlanmalıdır."

Rantı Değil, Bilim ve ODTÜ Ormanı'nı Savunuyoruz

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, ODTÜ Ormanı'ndan geçmesi planlanan yol projesi için belediyenin iş makineleri ile ODTÜ arazisine girmesine karşı açıklama yaptı. Projenin uygulanmasıyla ODTÜ Ormanı'nın kaybedileceğine dikkat çekilen açıklamada, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a iş makinalarını ODTÜ Ormanı'ndan çekme çağrısı yapıldı.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu'nun 27 Temmuz 2022 tarihinde gerçekleştirdiği basın açıklamasında, 2013 yılında Dönemin belediye başkanı Melih Gökçek'in Ankara'nın akciğeri olarak kabul edilen ODTÜ Ormanı'ndan yol geçirilmesi üzerine önemli büyüklükte bir orman alanının yok olduğu hatırlatılarak, şöyle denildi:

"2017 yılında ise 'Bilkent-İncek Bulvarı Çevre Yolu Bağlantısı Projesi' ile ODTÜ Ormanı'na girilerek ODTÜ'nün

parçalanarak küçültülmesi için başka bir adım daha atılmıştı. Tüm toplum kesimlerinden ve Ankaralılarından çok ciddi tepki çeken bu proje, o zaman için durdurulabilmişti. Geçen zaman içinde üzümlere göre, 2021 yılına kadar bekletilen bu proje tekrar raftan indirilerek ihale edildi. Atatürk Orman Çiftliği'nin kaybı, Ankaralıları için önemli bir doğal ve kültürel miras alanının yitimine neden olmuşken, şimdi bu ihale ile hem ODTÜ Ormanı kaybedilecek hem de Ankara'nın önemli bir ekosistemi ranta teslim edi-

lecektir."

Projenin uygulanmasının Gökçek politikalarının hayata geçirilmesi anlamına geleceğine vurgu yapılan açıklama, "Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mansur Yavaş'ı bilime, doğaya ve Ankara'nın ciğerlerine sahip çıkmaya ve iş makinalarını ODTÜ Ormanı'ndan çekmeye davet ediyoruz. EMO olarak her zaman bilimin, toplumun ve doğanın yanında olacağımızı bir kez daha kamuoyuna duyuruyoruz" ifadeleriyle tamamlandı.

TMMOB Heyeti İliç'te İnceleme Yaptı... 'SÖMÜRGE' ALTIN MADENLERİ KAPATILMALIDIR

TMMOB heyeti, Erzincan'ın İliç İlçesinde Anagold Madencilik tarafından işletilen altın madeninde, 21 Haziran 2022 tarihinde yaşanan siyanür sızıntısına maden sahasında inceleme yaparak, basın açıklaması gerçekleştirdi. Yaşanan ekolojik felakete dikkat çekilen açıklamada, "çevre ve insan sağlığını yok sayan sömürge altın madenleri derhal kapatılmalıdır" vurgusuna yer verildi.

TMMOB tarafından oluşturulan heyet, 7 Temmuz 2022 tarihinde olayın gerçekleştiği maden sahasındaki incelemeler sonrası, basın açıklaması düzenledi. Madende 21 Haziran 2022 tarihinde siyanür içerikli solüsyon taşıyan boru hattında oluşan yırtılma nedeniyle yaklaşık 20 metreküp siyanürlü solüsyonun çevreye yayıldığına hatırlatıldığı açıklamada, olayın Erzincan Valiliği'nin 3 gün sonra yaptığı basın açıklamasıyla doğrulandığına dikkat çekildi. Valiliğin solüsyonla kontamine olan alanın hipoklorit kullanılarak nötralize edildiği ve kontamine toprağın liç sahasına taşındığını açıkladığına değinilerek, şöyle denildi:

"Valiliğin açıklaması ardından yükselen kamuoyu tepkisi karşısında harekete geçmek zorunda kalan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, kazadan tam 4 gün sonra açıklama ya-

parak, denetim ekiplerini bölgeye gönderdiğini ve firmaya en üst sınırdan ceza kestiğini açıklamıştır. Ancak ilgili madenin faaliyetlerini durdurma tebligatının 6 gün sonra yani 27 Haziran tarihinde yollanması ise kendi içerisinde bir çelişki taşımaktadır. Yetkililerin sızıntı haberi ilk duyulduğunda olayı reddetmesi ve ardından geç de olsa göstermelik cezaların verilmesi ülkemizdeki denetim ve hukuk sisteminin ne denli tükenmiş olduğunu gözler önüne sermiştir. Yurttaşlarımızın çılgılığı olmuş olmasaydı, yaşanan facianın üzeri örtülecek ve hiçbir şey olmamış gibi yeni faciaların zemini hazırlanmaya devam edilecekti. İliç siyanür sızıntısı faciası ve ardından gelişen kamuoyu tepkisi göstermiştir ki, ülkemizin her bir karışına halktan başka sahip çıkacak herhangi bir güç, TMMOB ve çevreye duyarlı demokratik kitle örgütlerinden başka toplum yararını ve kamu çıkarını gözetken bir kurum kalmamıştır."

Siyanür sızıntısının yaşandığı madene Ekim 2021'de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kapasite artışı için ÇED olumlu kararı verildiğine ve karara karşı TMMOB'un dava açtığına vurgu yapılan açıklamada, şöyle denildi:

"Dava dilekçemizde; uluslararası anlaşmalar ve Anayasa ile güvence altına alınmış temel haklara, Anayasa'nın

17., 43., 44., 45. 56., 63., 169. ve 170. maddelerine, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 4342 sayılı Mera Kanunu, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, 5488 sayılı Tarım Kanunu, ilgili yönetmelikler, uluslararası sözleşmeler ve sair mevzuat ile öngörülen yükümlülükler, bilimsel gerekler ve teknik esaslar ile kamu yararına aykırılık taşıdığından söz konusu kararın iptali istenmiştir.

Dava konusu projenin bulunduğu alan, orman arazisi, mera arazisi, tarım arazilerini kapsamaktadır. Kapasite artışı ve ek tesisler yapılması planlanan Çöpler Kompleks Madeni projesi faaliyette bulunduğu ilk günden bu yana orman alanlarının, mera alanlarının ve tarım topraklarının yok olmasına neden olmaktadır. Proje, yeraltı su kaynaklarının ve yeraltı sularının besleme alanını oluşturduğu Fırat Nehrinin, bu bakımdan nehrin yayılım alanlarının, bölgedeki tarımsal üretimin ve hayvancılığın, neticeten bölgedeki ekolojik dengenin ve bir bütün olarak canlı yaşamı ile çevresel değerlerin telafisi imkansız zararlara, çok ağır tahribata uğramasına neden olmuştur. Projenin etkilerinin yalnızca proje alanındaki tarım arazileri ile sınırlı olmadığı, çok daha geniş alanlardaki tarım arazilerinin zarar görmesine yol açacağı bir gerçektir."

Madencilik faaliyeti sırasında altının yanı sıra diğer ağır metallerin de yerüstüne çıkarıldığına dikkat çekilen açıklamada, şu bilgilere yer verildi:

“Söz konusu işletmede, sülfürik asit (H2S) ile mineraller çözüldükten sonra sadece altın ve gümüş alınıp, topraktaki toksit ağır metalleri içeren atıklar atık barajında depolanmaktadır. Atık havuzlarında yaşanan sızıntılarda geri dönüşü olmayan çevre felaketlerinin nedeni, siyanür ile birlikte, kurşun, kadmiyum, çinko, bakır ve cıva gibi toksik ağır metallerin de doğaya karışmasıdır. Siyanürlü maden işletmeciliğine dayanan madencilik faaliyetlerinin yarattığı en büyük tahribat alanlarından biri atık maden barajı kazalarıdır. Yapılan çalışmalar dünyada son 30 yılda 100'e yakın ciddi atık maden barajı kazası yaşandığını ortaya koymaktadır. Yine madencilik faaliyetlerinde kullanılan siyanür ve ortaya çıkan diğer ağır metallerden kaynaklanan çevresel tahribat; faaliyetlerde kullanılan tehlikeli kimyasalların taşınması esnasında yaşanan kazalar; işletme içi kaza ve sızıntılar; atık barajlarında yaşanan taşma yahut sızıntılarla ortaya çıkmaktadır. Örneğin yine İliçte, 2018 yılında madene sülfürik asit taşıyan tankerin ilçe merkezinde devrilmesi sonucu tehlikeli kimyasalın civarda ve sulara yarattığı tahribat bu durumun yarattığı tehlikeyi açıkça ortaya koymaktadır.”

Yaşanan sızıntının işletmenin mevcut haliyle risk barındırdığını ve kapasite artırılmasının daha büyük sorunlara yol açabileceğini ortaya koyduğuna dikkat çekilen açıklamada, şöyle denildi:

“Buna rağmen işletmenin kapasite artırımına gitmesi ve Bakanlığın bu projeye ÇED Olumlu kararı vermesinin hiçbir bilimsel ve hukuksal yanı bulunmamaktadır. Proje alanı ve genişleme sahası, ülkemizin en geniş havzasına sahip Fırat Nehri'nin hemen yanı

başındadır. Nehir Erzincan, Tunceli, Elazığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman, Gaziantep illerimizden geçmektedir. Ülkemizin en büyük barajları da Fırat Nehri üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca saha, Munzur Dağları ekosisteminin ve ülkemizdeki önemli biyoçeşitlilik koruma alanının bir parçasıdır. Saha aynı zamanda büyük depremler üreten fayların da yakınında bulunmaktadır. Bu tablo, karşı karşıya olduğumuz tehdidin sınırlarının anlaşılması açısından yeterince açıklayıcıdır. Kapasite artışı için hazırlanan ÇED raporunun bir formalite tamamlama işlemi olarak hazırlandığı açıktır. TMMOB, siyanür sızıntısı ve ardından yaşanan gelişmeleri, teknik ve hukuksal değerlendirmeler eşliğinde açtığımız ÇED olumlu kararı iptali davasında ek beyan olarak sunacaktır.

Orman alanlarının, ekolojik ve biyolojik değerlerin, flora ve fauna bileşenlerinin, tarım ve mera alanlarının, su kaynakları ve havzalarının, kültürel ve tarihi mirasın, yerleşme alanlarının tahribine yol açan siyanürlü maden işletmeciliğine ilişkin proje, çevre ve insan sağlığı üzerinde geri dönüşü olmayan tahribatlara yol açmaktadır. Ortaya çıkan somut çevresel etkiler ve riskler göz önünde bulundurularak, bilimsel ve hukuksal açıdan birçok sorun barındıran ÇED Olumlu kararının ve telifsi imkânsız zararlar neden olacağı açık olan kapasite artırımı işleminin acilen iptal edilmesi, durdurulması ve işletmenin kapatılması hayati öneme sahiptir.”

TMMOB'un Anagold Madencilik başta olmak üzere tüm sorumlulara ilişkin suç duyurusunda bulunacağına vurgu yapılan açıklamada, şöyle denildi:

“İliç'te sürdürülen faaliyet bir sömürge madenciliğidir. Kimyasal işlem üzerine kurulu bu madencilik, doğayı ve insan yaşamını hiçe saymaktadır. Yeraltındaki zenginliğimizin en kısa sürede ülke dışına çıkarılması, geriye ise verimsiz-

leştirilmiş ve zehirlenmiş bir toprağın bırakılmasına dayalı bu anlayış, yaşamı da sürdürülemez hale getirmektedir. Geçmiş yıllarda, Artvin Cerattepe'de, Uşak Eşme'de, İzmir Efemçukuru'nda, Bergama Ovacık'ta, Ordu Fatsa'da ve Çanakkale Kazdağları'nda gördüğümüz bu madencilik anlayışı Erzincan İliç'de de büyük bir yıkıma neden olmaktadır. Ekosistemi yok eden, ormanlarımızı, yeraltı sularımızı ve nehirlerimizi tehdit eden, çevreye geri dönüşü mümkün olmayan zararlar veren bu anlayış, ülkemizin geleceği açısından büyük bir tehdittir. Yürütülen madencilik faaliyeti, üretim faaliyeti değil bir sömürü faaliyetidir; madenlerimizi olduğu gibi, doğamızı ve halkımızı da sömürmektedir. Siyanürlü altın işletmeciliğinde hiçbir kamu yararı bulunmamaktadır. Bu madencilik anlayışının tek kazananı maden şirketleridir.

Maden Kanunu'nda 2004 yılında, Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nde 2005 yılında yapılan değişiklik ve düzenlemelerle madenlerimiz sömürüye açılmıştır. Bu tarihlerden itibaren, millî parklar, sit alanları, ormanlar, ağaçlandırma sahaları, özel koruma bölgeleri, meralar, su havzaları, kıyı alanları ve turizm bölgeleri madencilik faaliyetine açılmıştır. Sermayenin sınırsız sömürsünün önündeki yasal engeller birer birer ortadan kaldırılmış ve İliç'te yaşadığımız faciaların zemini böylece hazırlanmıştır.”

TMMOB'un mücadeleyi sürdüreceğine vurgu yapılan açıklama “Bir kez daha İliç'ten sesleniyoruz; madenlerimiz ulusal ve uluslararası sermaye gruplarının yağma alanı olmaktan çıkarılmalı, İliç'te yaşanan felaketin tüm sorumluları yargı karşısında hesap vermeli, kapasite artırımı için verilen ÇED Olumlu kararı iptal edilmeli ve işletme gecikmeden kapatılmalıdır” ifadeleriyle tamamlandı.

“Akıllı Şehir İzmir”  alıştayı

Elk. Elo Müh. Kadriye Avcı
EMO İzmir Şubesi Enerji Komisyonu

İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Dünya Bankası iş birliğinde “Akıllı Şehir İzmir”  alıştayı 06-07-08 Temmuz 2022 tarihlerinde düzenlendi. İBB,  evre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Dünya Bankası’ndan uluslararası uzmanlar, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri, akademisyenler ve belediye bürokratları katılım sağladı.

İlk gün şehri yöneten kişilerin bir araya gelmesi ile İzmir’i akıllı şehir yapacak projeleri nasıl hayata ge iri- leceği, yönetim vizyonu ve stratejinin belirlenmesine yönelik akıllı şehir projeleri için yol haritasının nasıl ola- cağı tartışıldı. Akıllı şehir uygulaması için yol haritasını oluşturacak önemli kriterler belirlendi. Bunun yanı sıra örnek olarak uluslararası birkaç Akıllı Şehir yönetim modelinin güçlü ve za- yıf yönleri incelendi.

Çalıştayda ifade edilen Akıllı Şehir şu şekilde tanımlanmaktadır : “şehir içinde ve şehir ile ilgili olanlar (sakinler, işletmeler, ziyaretçiler) için hizmetleri ve yaşam kalitesini dönüş- t rmek için toplumu nasıl ilişkilendir- diğini, işbirlikçi liderlik yöntemlerini nasıl uyguladığını, disiplinler ve şehir sistemleri arasında nasıl çalıştığını ve verileri ve entegre teknolojileri nasıl kullandığını temelden geliştirerek, sürdürülebilirlik ve dayanıklılığını ge- liştirme hızını önemli ölçüde arttırır.”

İlk adım olarak açık veri stratejisi üzerine çalışmalar yapıldığı ve açık veri portalının hayata geçmesiyle İzmir’in Global Akıllı Şehir portalına dahil edilmesi ile önemli gelişmeler yaşandığı ifade edildi. “Veri portalı; demokratik katılımı sağlamak, kuru- mun şeffaflığını ve hesap verilebilirli- ęini arttırmak ve şehirde bir ekosistem oluşturarak ekonominin canlanmasını sağlamak amacı ile kurulmuş ve ve- riler veri setleri olarak yayınlanmak-

tadır.” Ardından, belediye birimlerince hazırlanan şehrin mevcut durumu ve beklenti değerlendirme raporu pay- laşıldı.

Açık veri paylaşımıyla farklı en- vanterlerin çıkarılması ve bunların yaşam döngülerinin ve yatırımlarının yönetilerek fiziksel ve dijital varlık- ların bütünleşmesinin sağlanması gerekliliğine de dikkat çekilmiştir. Sonuç olarak beklenen amaç ve he- deflere yönelik performans yönetimi, verilerin tahmine dayalı kullanımı ile izlemelerin, ölçümlerin yapılarak pay- daşlara raporlanması gibi birçok bile- şen ve bunların özellikleri raporda yer almaktadır.

Analog bilgilerin toplanması ola- rak ifade edilen sayısallaştırma ile veri sistemi geliştirilerek iş veya y - netişim operasyonlarını ve süreçleri iyileştirilecektir. Burada dijital tekno- lojileri ve veri analitiği kullanılması evrensel bir kilit rol görevindedir. Esas dijital dönüşüm, işlevler arası organi-

zasyonel değişim gerektiren kullanıcı merkezli stratejik ve çok sektörlü bir dönüşümdür.

Akıllı Şehir dönüşümünde kent- sel yenileşme (inovasyon) stratejisi önemlidir. Kentsel dönüşüm sağlayıcı- sı gelişen teknolojidir. Dijital temelin adımları; öncelikleri belirlemek (akıllı aydınlatma, kamu güvenliği, afet y - netimi, ulaşım, sağlık, eğitim vb.), akıl- lı  z m sağlamak için teknolojik eko sistemi oluşturmak, finansal, sosyal ve  vreysel değerler için  z mler  ret- mek ve  l  klendirmek olarak sırala- nabilir.

İkinci gün, İzmir’in akıllı şehir stra- tejisini oluşturacak 7 ayrı odak konu- su birer masaya ayrılarak 80’a yakın katılımcı ile 7 ayrı masanın kendi te- masında akıllı şehir olmaya yönelik fikirler tartışıldı ve bunların hayata geçirilmesinde karşılaşılan zorluklar, fırsatlar ve eylemler özetlendi.

Potansiyel olarak güçlü ve birbiri ile derinden bağlantılı 7 girişim konu-

su katılımcıları tarafından değerlendirildi. Bunlar;

- İzmir’de yenilenebilir enerjiyi en üst seviyeye çıkarmak: Son zamanlarda yaşanan enerji fiyat artışlarına karşın çözüm niteliği olan yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişin önemi vurgulandı. Özellikle İzmir’in güneş enerjisi ve diğer enerji kaynakları yönünden avantajlı olması ve bu konuda projeler üretilmesi zorunluluğu üzerinde duruldu. Gelişen teknoloji ile ortaya çıkacak yeni entegre modellerin geliştirilmesinin gerekliliği üzerine konuşuldu. Mevzuat ve finansal kaynaklar zorluklar olarak değerlendirildi.

- Yeni bir mobilite (hareket) geleceğine geçiş: Sağlıklı, kapsayıcı, paylaşılan ve sürdürülebilir mikro mobilitenin daha hafif bir altyapı ve birçok yönden daha iyi olduğunun altı çizildi. Kent hizmetlerinin belirgin ve bütünleşik olarak, insanların ve eşyaların hareketliliği ile artan değişimin çok fazla hissedilmesi ile şehrin aktörlerin desteklediği net ve anlaşılır yol haritasına sahip olmasının önemi vurgulandı. Mobilite, hareketlilik algılarında ve davranışlarında değişikliğe yardımcı olan ve dijital olarak etkinleştirilen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Canlı bir İzmir inovasyon ekosistemi oluşturma: Birçok insanın şehirlere göç etmesiyle hızlı bir değişim temposunda tüm yenilikçileri bir araya getirmek ve yenileşme (inovasyon) sürecini en etkin bir şekilde yönetmenin gerekliliği savunuldu. Bu nedenle şehir çapında bir yaklaşım ile bunu sağlamaya çalışmak gerektiğinin altı çizildi.

- Akıllı aydınlatma direkleri: Şehri harekete geçirecek yenilikçi araçlardan biri olarak enerji tasarrufuna yönelik uygun akıllı hizmetler ile ciddi faydalar sağlayacağı ifade edildi.

- Atık yönetimi ve döngüsü: Katı

atıkların geri dönüşüme kazandırılması için birlikte doğa ile buluşabilmesi için akıllı kent uygulamalarında önemli bir yere sahip olduğu, akıllı atık yönetimiyle kaynak olarak atık ve döngüsellik birliktedir düşünülmesi gerekliliği üzerine duruldu.

- Toplumsal içgörü sorumlulukları ve katımları: Yenilikçi dijital teknikler, topluluklar ile etkileşimin erişimini ve zenginliğini arttırmak için tamamlayıcı yollar sunar. Ayrıca, çok daha derin bir yer ve segmente özgü içgörüler sağlamak ve proaktif tutkulu katılıma yol açan açık ve şeffaf katılımın desteklendiği vurgulandı.

- Sürekli gelişen kentsel veri yönetimine İzmir’in yol haritası: Şehir yöneticileri, hizmetlerini planlamak, bilgilendirmek ve işletmek için iç ve dış kaynaktan gelen verileri bir araya getirmeye çalışır. Bu verilerin değişen teknolojilerden toplanması, yönetilmesi ve yararlanılabilmesi amacıyla bu yaklaşımı benimsemesi gerekmektedir. Ayrıca, şehirler arası verimlilik, etkinlik ve şeffaflık için temel bir akıllı destekleyiciye gerek olduğu belirtildi.

İzmir’de yenilenebilir enerjiyi maksimize etmek başlıklı masanın çalışma yolu; öncelikle genel bir değerlendirme, sonra temel sorun ve engellerin tanımlanması buna karşılık fikir ve çözümler ve amaca giden yoldaki hedeflerin geleceğe evrilmesi yönünde bir eylem planı oluşturuldu.

Bunun dışında ele alınan diğer konular ise;

- Enerji verimliliği ve yönetimine yönelik çalışmalar,
- Enerji kooperatiflerinin kurulması,
- Enerji izlemede dijitalleşme ve haberleşme,
- YEK’lerin dağıtım şebekesine enerji kalitesi ve koruma sistemleri açılarından değerlendirilmesi,
- YEK’lerin elektriksel ve ısıtma-soğutmayı içeren termal olarak ve ayrı-

ca balıkçılık, turizm, sanayi sektöründe kullanımının yaygınlaştırılması,

- YEK’lerin hibrit olarak kullanılması,
- Kombine sistemlerin yaygınlaştırılması,
- Çatı ges uygulamalarında yeni modellerin geliştirilmesi,

Özetle, çalıştayda akıllı şehir odak alanlarının her biri üzerinde detaylı bir şekilde duruldu. Kentsel Hareketliliğin bağlantı taşımacılığı, akıllı otopark, trafik analizi, akıllı trafik yönetim sistemlerini içermesi, Sürdürülebilir Enerji Verimliliği ve Yeşil Enerjiye geçiş; akıllı atık yönetimi, çevre izleme ve kontrol, akıllı aydınlatma, yapısal sensörler ve akıllı su konularını barındırması. Şehir Veri ve Operasyon Merkezi başlığında, gözetim, analitik, acil müdahale, afet yönetimi olarak yer alması, son olarak genel erişilebilir Wi-Fi ağı, etkileşimli kiosklar, devlet için uzaktan uzmanlık hizmetleri ve akıllı şehir uygulaması ile de vatandaşın katılımının sağlanması amaçlanmaktadır. Akıllı Şehir projeleri küresel ölçekte şehirleri dönüştürmede etkili bir araç olup, birçok fırsata sahip olan İzmir şehri için de her şeyi akıllı yapmak mümkündür.

Genel olarak gelişmelere bakıldığında hükümetlerin politikaları ile yerel yönetimlerin eşgüdüm içerisinde olması verimlilik açısından beklenir. Yerel yönetimler uygulama yapılacak alanların sorumluluğunu üstlendiğinden teknoloji çağında yerel yönetimlerin bilgi-mevzuat kapsamında desteklenmesi, altyapıdan başlanarak nasıl bir yol haritası izleneceğinin saptanması, ülke genelinde teknolojik ürünlerin üretilmesinin planlanması ve teşvik edilmesi, eşzamanlı olarak tüketimde ve sanayi kesiminde enerji verimliliği çalışmalarının yapılması ve en önemli konulardan birisi olan eğitilmiş insangücü açığının kapatılması çalıştayın arkasında bıraktığı sorular olarak gözükmektedir.

ENERJİ BURADA **KONTROL ALTINDA!**

SIEMENS

EMES

Klemsan®

finder

FEDERAL ELECTRIC

KAEL

BLACK LIGHT

Approved
Partner

Value Added
Reseller

SIEMENS

Tel: 0 (232) 458 55 55
Fax: 0(232) 433 31 96

www.emaelektrik.com
info@emaelektrik.com

1203/5 Sokak No:2/J Yener İş Merkezi

Yenişehir - İZMİR

KONTROL

çok yakında **SİZDE**

Sitemizde ki **B2B** sistemine girerek,
fiyat listelerini inceleyebilir, alışveriş yapabilir,
cari hareketlerinize bakabilirsiniz.

Yani artık kontrol sizde

Adres: 1203/5 Sokak No:3/A Yenışehir – İZMİR
Tel: 0 232 441 61 11
Mail: temelektrik@temelektrik.com
Web: www.temelektrik.com

ip Krizi ve Devam Eden Etkileri

Elk. Elo. Müh. Işıl İnkaya Yapalı
isil.inkaya@emo.org.tr

Pandeminin ve ardından gelen Rusya Ukrayna savaşının elektronik sektöründeki üretim hatları üzerindeki etkisi yayılarak ve büyüyerek devam ediyor. Birçok ülkede kısmen veya tamamen normalleşme sürecine girilse de, piyasa, tedarik zincirinde, yoğun pandemi dönemi boyunca ortaya çıkan açıkların devam eden etkileri sürüyor. Halen devam eden savaşın etkileri ise durumu daha da kötüleştiriyor.

COVID-19 salgını kullanıcıya ulaşan çok sayıda üründe kullanılan elektronik bileşenleri sağlayan bazı şirketlerin üretime uzun aralar vermesine, bazılarının ise kapanmasına neden oldu ve bunun sonucunda hammadde ve parça üretimi, talebi karşılayamayacak şekilde azaldı, tedarik zinciri kırıldı. Silikon mikroiple rin günümüzde kullanılan hemen her elektronik ürünün temel malzemesi olduğu teknoloji dünyasında, hammadde ve bileşen sıkıntısı yeni ürün yaratma ve geliştirmenin önünde bir engel haline geldi. Günümüzde elektronik bileşenler sadece bilişim sektöründeki bilgisayar, telefon, tablet, oyun konsolu vb. rnlerde değil aę bağlantı cihazlarından hemen her türlü beyaz eşyaya, sağlık tetkik ekipmanlarından, kimlik kartları/pasaportlara, otomobillerden, geçiş/takip sistemlerine kadar her yerde kullanılmakta, bu da mevcut krizin etkilerinin dalga dalga yayılmasına neden olmakta.

Karantina dönemlerinde, bazı temel çalışanların evde kalması gerekiyordu, bu da ip üretiminin birkaç ay

boyunca duraksamasına neden oldu. İlk aşamada tüm sektörlerde üretim durduğu için hammadde ya da temel bileşen tedarikinin durmasının, teslimat ve depolama süreçleri açısından şirketlerin işini kolaylaştırdığı bile söylenebilir. Bir yandan mücbir sebep açıklamaları ile hammadde ve mikroçip üreten şirketler gönderim yapamayacağını bildirirken, müşterileri konumundaki montaj ve son ürün üreten firmalar da üretim hattı ve dağıtım duruşu nedeniyle depolama yapmamak için kendi teslim alma tarihlerini erteleme bildirimleri göndermeye başladılar. Aynı anda duran süreç karantina kaldırıldığında, özellikle son bir yıl içinde yine tüm sektörler için yaklaşık aynı anda harekete geçmeye başladı. Geldiğimiz noktada, üretim ve lojistik, bu duraksama sonrası piyasanın standart ihtiyaını karşılamaya bile yeterli değilken, karantina sürecinde değişen dinamikler talebi daha da artırmış durumda. Elektronik ekipmanların kullanımı, karantina ile geri dönülmez şekilde günlük hayatımıza giren süreçlerin otomatize edilmesi,

uzaktan çalışma ve bununla birlikte artan iletişim, uzaktan erişim ve kontrol ihtiyaı piyasanın ip talebini, bu sıkıntılı dönemde kat kat artırıyor.

ip tedarik sıkıntısının endüstriyi kapsayan etkisini anlamak ve ölçmek için, en çok etkilenen sektörlerden otomotiv ve tüketiciler elektroniği özeline son 1-1.5 yıldıki durumun kısa zeti şu şekilde yapılabilir:

Otomobil Endüstrisi

Modern araçlardaki kontrollerin çok büyük bir kısmı artık araç içine yerleştirilmiş birden fazla sayıdaki Elektronik Kontrol nitesi aracılığı ile gerçekleştiriliyor. Bu kontroller motorun verimli işleyişine ve aracın hareketine ilişkin kontrollerin yanı sıra yeni dönemde önem kazanan fonksiyonel güvenlik, siber güvenlik ve otomatik sürüş açısından hayati bazı işlevleri içeriyor. Tüm işlevler Elektronik Kontrol nitesi içerisindeki mikroçiplerin yönetiminde gerçekleştiriliyor.

Washington Post'un 2021 Temmuz ayındaki haberine göre, Kuzey Amerika ve Avrupa'daki yaklaşık onyediler oto-

mobil üreticisi, mikroçiplerinin eksikliği nedeniyle üretimi yavaşlattı veya durdurdu. Ford, Tesla, BMW, General Motors, Renault ve Mercedes firması temsilcileri üretim planlarındaki sıkıntılar konusunda açıklamalarda bulundu. Pandemi kaynaklı duruşlar başta Amerika Birleşik Devletleri, Meksika, Kanada, Almanya, İtalya, Fransa, Güney Kore ve Çin başta olmak üzere tüm dünyadaki üretim tesislerinin faaliyetini etkiledi. Bunun sonucu olarak Avrupa Otomobil Üreticileri Birliği'nin (ACEA) yaptığı açıklamaya göre Avrupa Birliği'ndeki araç üretimi 2021 yılına göre bile %2.4 gerileyerek, 1990 yılından beri gözlenen en düşük performansı gösterdi. Bu düşüş pandemi yılı olarak anılabilecek 2020 yılındaki %24'lük tarihi düşüşün üzerine gelmiş oldu. Avrupa'da ki bu düşüşte özellikle Almanya'da gerilemeye devam eden satışlar etkili olurken, Çin ve Amerika marketlerinde bu yılla birlikte tekrar büyüme gözlenmeye başlandı.

Tüketici Elektroniği

Öğrencilerin sanal öğrenmeye, ofis çalışanlarının uzaktan çalışmaya, hem kişisel hem de iş iletişiminin internet üzerine geçişi ile; bilgisayarlar, akıllı telefonlar ve tabletler gibi tüketici elektroniğine olan talep, pandemi boyunca arttı. Okullar ve ofis alanlarındaki daha büyük ölçekli ekipmanlara yönelik ihtiyaçlar azalırken evlerdeki beyaz eşya, televizyon, klima, oyun konsolu vb. ihtiyacı ve kullanımında belirgin bir artış gözlemlendi. Alışkanlıklar karantinanın ortadan kalkmaya başladığı bu günlerde bütünü ile geriye dönecek gibi de görünmüyor. Artık yeni normal şartları geçerli.

Akıllı telefon ve tabletlerin yaygın kullanımı ile gerileyen kişisel bilgisayar pazarı 2021 yılı ilk çeyreğinde %55'lik bir artış kaydetti, bu son 10 yılın en yüksek artışı. Benzer şekilde, oyun konsolları da piyasada yükselen bir trend izliyor. Fortune Business Insight gibi önde gelen araştırma firmalarının raporlarına göre bu durum 2027 yılına kadar etkili olmaya devam edecek ve satışlar artmayı sürdürme eğiliminde olacak.

Pandeminin başlangıcında, otomobil sektörü gibi bazı sektörlerde talebin duraksatılması, stoklardaki çiplerden tüketici elektroniği için uygun olanların artan ihtiyacı karşılaması yönünde faydalı olsa da ilerleyen süreçte arz talebi yakalayamadı. An itibari ile tüketici elektroniği piyasası da bu krizden etkilenmiş durumda. Bu sektördeki yarı iletken ve mikroçip sıkıntısının en az 2023'e kadar devam edebileceği ön görülüyor.

Bu arada kıtlık, şirketler için daha düşük karlılığa veya tüketiciler için fiyatların artmasına neden olabilir. Bu da günümüz şartlarında lüksten ihtiyaca dönen tüketici elektroniği ürünlerine erişimin güçleşeceği anlamına geliyor.

Bu iki büyük sektörün yanı sıra tüketici elektroniğini doğrudan etkileyen LED aydınlatma sektöründe, veri merkezi sektöründe, yine küresel ısınma nedeniyle pandemiye kadar sürekli yükseliş trendinde olan fakat son dönemde büyümesi riske giren yenilenebilir enerji sektöründe ve daha bir çok alanda çip krizinin etkilerini hissediyoruz ve bir süre daha hissetmeye devam edeceğiz.

Mikroçip Tasarım ve Üretim Sektörünün Durumu

Bu süreçte mikroçip temin süreleri 45 ila 60 haftalara kadar uzadı. Hızla değişen bu sektörde, mikroçip üreticileri artan talebe karşılık kıtlığı azaltmaya yardımcı olmak ve kabul edilebilir olmayan bu süreleri düşürmek için üretimi hızlandırdı. Bununla birlikte, önde gelen elektronik ve yarı iletken üreticileri, krizin daha iyi hale gelmeden önce daha da kötüleşeceğini söylüyor. Intel, Global Foundries, Flex Ltd. ASML gibi şirketler, kıtlığın düzgün bir şekilde ele alınmasının ve ihtiyacın dengelenmesinin aylar değil yıllar alabileceğini tahmin ediyor.

Dengeye en yakın zamanda ulaşabilmesi için sektördeki üreticilerin aldığı önlemler mevcut üretim tesislerinin genişletilmesi ve modernizasyonu, yeni üretim tesislerinin açılması ve üretim tesislerinin dünya üzerinde dağılımının yaygınlaştırılmasını kapsıyor. Buna ek olarak, bazı endüstri gözlemcileri Amazon, Microsoft ve Google gibi büyük teknoloji şirketlerinin, bulut ve veri merkezi işleri için kendi çiplerini tasarlama hamlesi içinde olduğunu ifade ediyorlar. Bu hamlenin uzun dönem etkileri arasında, teknoloji devlerinin mikroçip temini açısından bağımsız hale gelmesi ve bunun sonucu olarak sektördeki baskınlıklarının artmasının olacağı öngörülmüyor ki bu piyasa açısından önemli bir olumsuzluk olarak nitelendirilebilir.

Tüm bu tespitler ve öngörüler, mikroçip hammadde ve bileşen sektöründeki büyük oyuncuların küresel çip kıtlığını çözmek için harcadıkları birçok çabaya rağmen, dar boğazın muhtemelen 2022 boyunca devam edeceğini gösteriyor.

Aliağa'da Yine Şüpheli Bir Gemi Sökülmek İsteniyor

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu (İKK), İzmir Barosu ve İzmir Tabip Odası, Aliağa'ya söküm için getirilmesi için hazırlık yapılan Sao Paulo adlı uçak gemisine ilişkin 26 Temmuz 2022 tarihinde ortak basın açıklaması düzenledi. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in de destek verdiği basın açıklamasında gemide bulunan tehlikeli atıklara dikkat çekilerek, "Ülkemizin Avrupa'nın ürettiği ancak kendi topraklarında bertaraf etmediği, başka ülkelerin de kabul etmediği atıkların gönderildiği bir çöplük haline getirilmesini kabul etmiyoruz" denildi.

Brezilya Donanması'ndan hurda ayrılan 1960 yapımı Sao Paulo adlı uçak gemisinin söküm için Aliağa'ya getirileceğine ilişkin haberlerin hatırlatıldığı açıklamada, "Aliağa ilçesi Nemrut körfezinde yaklaşık 380 bin metrekare arazi üzerinde 22 adet gemi söküm tesisinde yılda yaklaşık 900 bin ton hurda gemi sökülme, parçalanarak özellikle demirçelik sektörü için hammadde girdisi sağlanmakla birlikte, gemi sökümünün yarattığı çevre kirliliği ve işçi sağlığına yönelik oluşturduğu riskler bölge için ciddi bir sorun olmaya devam etmektedir. Gerçekleştirilen uygulamalar ile ilgili olarak karşımıza çıkan tablo ve yaşanan örnekler de kaygılarımızı arttırmaktadır" ifadelerine yer verildi. Gemi sökümünün çevresel riski yüksek bir faaliyet olduğuna vurgu yapılan, şu bilgilere yer verildi:

"Genellikle 20 yaş ve üzeri gemilerin yapımında izolasyon maddesi olarak kullanılan asbestin sökülmesi, geçici ve nihai depolanması, hurda gemilerde faaliyet türlerine göre farklı türde atıkların, kazınmadan kesilen ve civar hurda metal fabrikalarında ergitilmeye yollanan kurşun ve kurşun kadmiyum boya başta olmak üzere ağır metallerin, madensel yağların, Poliaromatik Hidrokarbonların (PAH), Poliklorlü Bifenillerin (PCB), tehlikeli atıkların önemli ölçüde çevre kirliliği oluşturma riski bulunmaktadır. Çevresel riski yüksek olan ve gerçekleştirilmesi halinde gerekli özel önlemlerin alınması ve uygulanması maliyetleri de yüksek olan gemi söküm sektörü Avrupa ülkelerinde tercih edilmemektedir. Çin endüstriyel gemi sökümünden 2018'de çekilmiştir. Türkiye'nin lider olarak yer aldığı Gemi Söküm Sektörünün yapıldığı diğer ülkelerin Pakistan, Hindistan ve Bangladeş gibi ülkeler olması bu liderliği sorgulatmaktadır."

Tehlikeli atıkların sınırötesi taşınmasına ilişkin Uluslararası Basel Sözleşmesi ve Hong Kong sözleşmelerine değinilen açıklamada, 1996 yılında İzmir'de imzalanan Akdeniz'de Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolü de hatırlatıldı. Gemi söküm

işlemlerinin ulusal ve uluslararası mevzuata uygun ve şeffaf bir şekilde yürütülmediğine vurgu yapılarak, şöyle denildi:

"Farklı türlerde tehlikeli madde içeren gemilerin denizin içerisinde ve karada sökülme suretiyle gerçekleştirilen sökme işleminin karada ve denizde yarattığı çevre kirliliğinin yanı sıra binlerce ton metal içeren gemileri denizde ve/veya kumsalda oksijen kaynağı ile kesme yöntemi ile yürütülen çalışmalarda hava kirliletiçi bileşenleri atmosfere verilmektedir. Aliağa'da gemi söküm faaliyetleri kaynaklı çevresel ve sağlık riskleri karnesi de kuşkuyla büyümektedir."

Aliağa'ya 2015 yılında getirilen Kuito gemisinin Çevre Mühendisleri Odası ve İzmir Barosu'nun açtığı dava sonuçlanmadan söküldüğünü ve işlemlerin tamamlanmasından aylar

sonra İzmir 3. İdare Mahkemesi tarafından yürütmeyi durdurma kararı verildiği hatırlatıldı. Bir yıl sonra Ethane adlı sıvılaştırılmış doğal gaz tankerinin alınan yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen söküm işlemlerinin tamamlandığına dikkat çekilen açıklamada Sao Paulo gemisine ilişkin şu bilgilere paylaşıldı:

“Yapım yılı da göz önünde bulundurulduğunda, asbest ve radyoaktivite dahil olmak üzere önemli miktarda tehlikeli ve zararlı atık içerdiği, söz konusu geminin savaş gemisi olması itibari ile nükleer denemelerde kullanıldığı iddialarına dair belgeler bulunmaktadır. Yapım yılı ve teknolojisi göz önüne alındığında yüksek miktarda tehlikeli ve zararlı atık içeren bu gemi ile ilgili iddialar ve belgelere göre, çevreye ve canlı yaşamına telafisi mümkün olmayan zararlar vereceği bilinen bir gerçektir.”

Hurda geminin ortalamanın çok altında bir bedelle aldığı haberlerine de yer verilerek, şu uyarılara yer verildi:

“Geminin basına yansıyan Tehlikeli Atık Envanteri (IHM) Raporlarında belirtilen asbest ve diğer tehlikeli atıklar ile ilgili değerlendirmelerde benzer gemiler ile karşılaştırıldığında atık türleri ve miktarlarına ilişkin eksiklikler göze çarpmakta, atık yönetim planı ve bertaraf sürecine ilişkin değerlendirmelerin bulunmadığı görülmektedir. 265 metre uzunluğu, 32 grosston ağırlığındaki, 62 yıllık, onlarca nükleer teste katılmış bir savaş gemisinin içinde alınan örnek sayısı ve yerleri hakkında söz konusu envanter ve planlarda gemideki atıklara ait bilgilerin ve

ölçümlerin yetersiz olduğu görülmekte, firmaların da doğruluk teyidine ilişkin beyanları kuşkuları büyütmektedir. Sao Paulo özelinde bu belgelerdeki ölçüm, metot ve bulgular bu konunun uzmanları tarafından, dava süreçlerinde de ayrıntılı incelenecektir.

Geminin atık envanterine ilişkin bilgilerin paylaşılmaması, asbest dışında gemide bulunması muhtemel diğer tehlikeli zararlı atıklara ilişkin bilgilerin göz ardı edilmesi kuşkuları büyütmektedir. Yapılan açıklamalarda 600 ton yerine 9,6 ton asbest olduğu ifade edilmiştir. Asbest varlığı ve bertaraf yöntemleri maliyetiyle birlikte rakamın değeri tehlikenin büyüklüğünü değiştirmemektedir. 9,6 ton değerinin nasıl neye göre belirlendiği de tartışmalıdır.”

Çevre Kanunu'nun 13. maddesine göre tehlikeli atıkların ithalatın yasak olduğuna vurgu yapılarak, “Aynı şekilde, ülkemizin de taraf olduğu Tehlikeli Atıkların Sınır Aşırı Taşınması ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi ve İzmir Protokolü de tehlikeli atık ithalatını ve ülkeler arası transit geçişini yasaklamaktadır” ifadelerine yer verildi. Aliğa'da bulunan söküm tesislerinde yaşanan kötü örneklerin kaygıyı büyüttüğünün ifade edildiği açıklamada,

“Aliğa Gemi Söküm Tesislerinde yaşanan örnekler, yönetim ve denetim mekanizmalarındaki eksiklikler ile çevre ve halk sağlığı sorunları ile bölgede çalışan işçilerin iş sağlığı güvenliğine yönelik olumsuzluklar geri dönülmez sonuçlara yol açmaktadır. Akdeniz havzasında sadece Aliğa'da gemi sökümü yapılmaktadır. Son 5

yıl içinde 741 gemi sökümü yapıldığı bilgisi paylaşılmış olup, bu sayı gideerek artmaktadır. Hangi şartlarda hangi özellikle gemiler olduğu ve sökümü sonucunda ne gibi maddelerin açığa çıktığı konusunda kamuoyu ile paylaşılan hiçbir bilgi yoktur. Gaziemir'de 2007 Yılında tespit edildiği ortaya çıkan, ülkemize girişi yasak olan, nasıl geldiğine dair bilgi paylaşılmayan radyoaktif atıklarla ilgili sürecin hala devam ettiği, Gaziemir halkının radyoaktif atıklarla birlikte yaşadığını bir kez daha hatırlatırken; gemide bulunması muhtemel radyoaktif atıkların nasıl bertaraf edileceği hususu çevre ve halk sağlığına ilişkin endişelerimizi arttırmaktadır.”

Atık ithalatının durdurulması gerektiğine vurgu yapılan açıklama, “Gemi özelinde bugün yaşadığımız süreç ile ülkemizin atık ithalatı sürecinde Avrupa'nın ürettiği ancak kendi topraklarında bertaraf etmediği, başka ülkelerin kabul etmediği atıkların gönderildiği bir çöplük haline getirilmesini kabul etmiyoruz. Gemi hakkındaki iddialar ile ilgili olarak sorularımıza ilgili kurum, kuruluş ve kişiler tarafından belgelerle birlikte cevap verilmeden, kamuoyu bilgilendirilmeden geminin ülkemiz karasularına girişine izin verilmemeli, söküm işlemi gerçekleştirilmemelidir. Aksi durumda, sürecin hukuksuzca yürütüldüğü ve fiili durumla tehlikeli atığın ülkemize sokulduğuna dair endişelerimiz pekişecektir. Kamusal sorumluluğumuz, yasa ve mevzuatımızın bize verdiği görev ve sorumluluk kapsamında süreci takip edeceğimizi kamuoyuna duyururuz” ifadeleriyle tamamlandı.

Bilirkişilik Anısı-V

“En iyi savunma inandığın konuda yaptığın öz savunmadır”

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
avnigunduz@gmail.com

Fazla bilirkişilik yapmadım diye düşünürken çeşitli konularda bilirkişiliğe çağrıldığım konular su yüzüne çıkıyor. Bunlardan bir tanesi de tarafların birbirleriyle hiç diyaloga girmeden yıllarca süregiden davalara örnek olabilir.

Sıcak bir yaz günü. Temmuz sonu Ağustos başı olabilir çünkü TEDAŞ Elektrik Atelyesinde normal kıyafetle durulmuyordu. Hepimizin üzerimizi değiştirdiğimiz birkaç tişörtü vardı. Büyük trafo fanlarını çalıştırıyorsak da o kadar serinletmiyordu. Yine bir telefon çağrısıyla Kemalpaşa Adliyesinde bilirkişiliğe çağırıldım. Çok kısa bir süre vardı duruşmaya. Konuyu anlamak için süre yetersizdi. Gidince dosyadan öğrenecektim.

Kemalpaşa denince bizim için akla gelen ilk isim Mükremin bey olduğundan onu arayıp davanın kabaca ne olduğunu (Önemli mi? Değil mi?) öğrenebilirse bildirmesini rica ettim. Şahıslar arası elektrik hattı anlaşmazlığı imiş.

Birkaç gün sonra adliyeye gittim. Hakim bey hazır olunca mahallinde duruşma yapacağını ve bahçede beklememi söyledi mübaşir. Bir müddet bekledim. Hakim bey yanında daktilosuyla gelen katip ve etrafında birkaç kişi bir minibüse doluştuk. Önümde iki kişi var ve birbirlerini iyi tanıdıkları belli çünkü çeşitli adli konulardan bahsederek sohbet ediyorlardı. Meğerse birisi davacının diğeri davalının avukatı imiş. Birisinden dava dosyasını isteyip üstünkörü incelemeye çalıştım.

Aşağı Kızılca taraflarında bir yere saptık. Bir çiftlik binasının yanında durduk. Masa getirildi. Katip bey daktilosunu kurdu. Eski daktiloları bilirsiniz,

tuşlara bastıkça çat çat diye ses çıkarır, sonra satır dolunca yandaki kolu iterek (onun da ayrı bir sesi vardır) alt satıra geçilir. Hızlı yazabilenlerin çıkardıkları sesler hele birkaç daktilo varsa orkestra gibi olur. Hakim beye de tahta bir sandalye getirildi. Sırayla davacı ve davalıları çağırıp ifadelerini almaya başladı.

Ben de dava dosyasını (avukat-taki dosyayı) tekrar inceledim. Konu, o sıralarda yaygın bir uygulama olan tarımsal aboneliklerin bir araya gelip kendi hatlarını yapmaları ve TEDAŞ'a devretmeleri idi. Vatandaşlar bir araya gelip AG hatlarını yapmışlar ancak çiftlik binasının sahibi ortaklık payını ödemiş. Diğerleri de mahkemeye başvurup bu vatandaşın yaptıkları hattan elektrik almamasını istemişler. Parayı vermedi, düdüğü de çalmasını diyorlar ama binada elektrik var. TEDAŞ abone yapmış.

Çiftlik binasının tam karşısında, hâkim beyin oturduğu masanın sağ tarafında bir trafo var. Buradan çıkan AG hattından birisi bizim dava konusu olan 5-6 direklik hattı besliyor, diğeri başka yerleri. Bina sahibi öteki hattan enerjisini almış ve davacıların yaptığı hatta da katılım payını ödemiş. Bizim hattı takip ettim. Üzerinde abonelik yok. Çiftliğin arka taraflarına doğru uzanıyor ama çiftlikle hiçbir branşman bağlantısı yapılmamış. Yani dava konusu ortada yok. Bu hattan enerji almasını diyorlar ama hattan zaten bağlantı yapılmamış.

Hakim beyin yanına döndüm. Ortalıkta ağustos böceklerinin sesi, bunaltıcı sarı sıcak, hakim bey açık yakasından bir mendil ile terini silmeye

çalışıyor. Karşısında ifade aldığı birisi. “Hakim bey” dedim,” bir şey söyleyebilir miyim?” “Sen bekle bilirkişi” dedi sertçe, “sıra sana da gelecek”. Sesimi çıkaramadım. Onbeş dakika falan sonra “bilirkişi gelsin” dedi yine sertçe. “Dosyaya baktın mı? Yerini gördün mü?” diye sordu. Ben gayet yumuşak bir sesle, “hakim bey dedim dava konusu ortadan kalkmış. Hattın üzerinde bağlantı yok” dedim. “Bakınız sağ tarafınızdaki hattan çiftlik binası elektrik almış, dava konusu hat ise sizin sol tarafınızda ve üzerinde abone yok. Yani davacının dava ettiği konu zaten oluşmamış” dedim.

Hakim beyin gözleri hiddetle açıldı. Davalıya sordu “bu hat size gelen mi?” diye. Şapkası elinde olan davalı “evet efendim, başka da hattımız yok” dedi. Sonrası ise avukatlar için bir felaket oldu. Adeta açtı ağzını yumdu gözünü. Sonra katip beye döndü, yaz dedi. “... olduğundan davanın sonlandırılmasına, Boş olan hattın sökülmesine ve satılmasına, satılan paranın bilirkişiye verilmesine...”

Sessizce toplanıldı ve minibüse binildi. Kemalpaşa'ya gelince eski bir tanıdığa rastladım. Atatürkçü Düşünce Derneği'ni yeni yerlerine taşımışlar. Perde vb eksikleri varmış. Memur adamın cebinde para olmaz ama bende hazır gelecek para var. Dedim ki davayı takip et satılan parayı al derneğe harca.

Sonradan herhangi bir vergi memuru gelmediği için bilirkişilik ücretinden bir sorun çıkmadı.

Kissadan hisse: Avukatına güvensen bile davayı sıkı takip et. Bilirkişiye de sağlam belge vermeye çalış.

Çatılara Güneş Enerji Sistemleri ve Tarımsal Amaçlı Sulama Güneş Enerji Sistemleri Kurulması

Elk. Müh. İsmail Kaya
ismail.kaya@emo.org.tr

EPDK'nın taslak halindeki Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği henüz yayınlanmadı ancak bu defa değişik bir şekilde bu yönetmelik kapsamındaki bir konu başka bir bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik içerisinde tanımlandı: "PLANSIZ ALANLAR İMAR YÖNETMELİĞİ RG-23/7/2022-31901"

Bilindiği üzere yönetmeliklerde karışıklığa neden olmaması için uygulama talimatları çıkarılmaktadır. Bu yönetmelik "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yürütmesi kapsamında olduğundan uygulama talimatlarının da aynı yerden verilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla doğrudan ilgili olmadığı halde başka bir "ana yönetmelik" uygulamasına dahil olunmaktadır. Bu konuda muhtemelen ETKB ve EPDK açıklayıcı bir düzenleme getireceklerdir. Yoksa karmaşık bir durum ortaya çıkmıştır.

Enerji Sektörü muhakkak ki İMAR KANUNU'na uyacaktır ama yönetmelik neden farklı bir Bakanlık sorumluluğunda olsun? Torba Kanun gibi Torba Yönetmelik devri de başlamış oluyor.

Yönetmelikte Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan ve imar plânı bulunmayan alanlardaki yapılaşmalar kastedilmektedir. Büyükşehir olmayan illerin belediye sınırları dışı ve köyler kapsam dışındadır. Eğer imar planı varsa bu uygulama kapsam dışıdır.

Bütün bu kapsam dışı maddeler dışında yönetmelik özetle aşağıdadır: "PLANSIZ ALANLAR İMAR

YÖNETMELİĞİ

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan ve (Ek ibare:RG-11/7/2021-31538) imar plânı bulunmayan alanlardaki yapılaşmaların fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamaktır.

Madde 5

Mücavir Alan; imar mevzuatı bakımından belediyelerin kontrol ve mesuliyeti altına verilmiş olan alanlardır.

Belediye ya da il, ilçe ve köy sınırları birer idari sınırdırlar. Mücavir alan idari sınır değildir.

Güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemleri yapı ruhsatı ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak etüt ve projelerinin ruhsat vermeye yetkili idarece incelenmesi, fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun olması zorunludur. Etüt ve projelerinin ve inşasının sorumluluğu, müellifi ve fennî mesulü olan mimar ve mühendislerdir. Bu yapılar ilgili idarece ulusal adres bilgisi sistemine ve kadastro paftasına işlenir.

Çatı için ;

5-1. Öztüketim amaçlı olacak.

5-2. Mimari görünüme bağlı kalacak

5-3. Saçak sınırlarına taşmayacak

5-4 125 m² yi aşmayacak.

(Saçak sınırlarını aşamayacağından çatı alanı kadar veya en fazla 125 m² olabilecek.)

Tarımsal amaçlı sulama sistemleri için ;

6-1. Öztüketim amaçlı olacak.

6-2. İl tarım ve orman müdürlüğünden veya orman bölge müdürlüğünden uygun görüş alınacak.

6-3. Betonarme temel içermeyen metal konstrüksiyon olacak.

6-4 125 m² yi aşmayacak.

6-5. En yüksek noktasının zemin yüzeyine uzaklığı 150 cm'yi geçmeyecektir.

Madde 10-

(Ek fıkra:RG-23/7/2022-31901) Bu Yönetmelik kapsamındaki yapıların ihtiyacı için saçak sınırlarına taşmamak ve mimari görünüşe bağlı kalınmak kaydı ile çatıya oturtulmak suretiyle yapılacak güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemleri ile tarımsal amaçlı sulama sistemlerinin ihtiyacı için sorumluluk alanına göre il tarım ve orman müdürlüğünden veya orman bölge müdürlüğünden uygun görüş alınmak kaydıyla betonarme temel içermeyen metal konstrüksiyon ile yapılacak olan panel yüzey alan toplamı 125 m²'yi ve en yüksek noktasının zemin yüzeyine uzaklığı 150 cm'yi geçmeyen güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemleri yapı ruhsatı ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak etüt ve projelerinin ruhsat vermeye yetkili idarece incelenmesi, fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun olması zorunludur. Etüt ve projelerinin ve inşasının sorumluluğu, müellifi ve fennî mesulü olan mimar ve mühendislerdir. Bu yapılar ilgili idarece ulusal adres bilgisi sistemine ve kadastro paftasına işlenir.

Madde 65 - Bu Yönetmelik 3194 sayılı İmar Kanunu ile birlikte yürürlüğe girer.

Madde 66 - Bu Yönetmelik hükümlerini (Değişik ibare:RG-23/7/2022-31901) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür."

Akım ve Gerilim Trafolarında Güncel Şartname

Elk. Elo. Müh. Temay Kıymık
temaykiymik@gmail.com

Eylül 2021 itibariyle Yüksek Gerilim Akım ve Gerilim Trafolarının Tedaş şartnameleri değişmiş olup 04.07.2022 itibariyle şartnamenin kullanımı zorunlu hale gelmiştir.

Öncelikle şunu bir kez daha belirtmekte fayda bulunmaktadır; artık “Orta Gerilim” diye bir kavram kullanılmamaktadır. Daha önce 0 - 1.000 V yani 1kV altı Alçak Gerilim (AG), 1.000-52.000 V arası Orta Gerilim (OG) iken

bu segmentin adı Yüksek Gerilim (YG), 52.000 V üstü Yüksek Gerilim iken yeni adı Çok Yüksek Gerilim olarak değişmiştir.

Güncel şartnamelerdeki önemli değişiklikleri sizin için aşağıda özetledik.

Akım Trafoları:

Eski Şartname Adı: TEDAŞ-MLZ/96-010.A ORTA GERİLİM AKIM TRANSFORMATÖRLERİ TEKNİK

ŞARTNAMESİ

Yeni Şartname Adı: TEDAŞ-MLZ/96-010.B YÜKSEK GERİLİM AKIM TRANSFORMATÖRLERİ TEKNİK ŞARTNAMESİ

- Yeni şartname ile işletme-yalıtım gerilimleri net bir şekilde belirtiliyor. 6,3kV sistemler için 7,2kV, 10,5kV için 12kV, 15,8kV için 17,5kV ve 34,5kV için 36kV.
- Özel çalışma şartlarında ortam

Primer Bağlantı Uçlarının Beyan Yalıtım Seviyeleri (kV-etkin)

Donanıma Ait En Yüksek Gerilim (Um)	7,2	12	17,5	36
Şebeke Frekanslı Beyan Dayanma Gerilimi	20	28	38	70
Beyan Yıldırım Darbelerine Dayanma Gerilimi	60	75	95	170

Bölümler Arası Beyan Yalıtım Seviyesi (kV-etkin)

Şebeke Frekanslı Beyan Dayanma Gerilimi	3
---	---

Sekonder Bağlantı Uçlarının Beyan Yalıtım Seviyesi (kV-etkin)

Şebeke Frekanslı Beyan Dayanma Gerilimi	3
---	---

Ölçü Akım Transformatörü

Beyan Çıkış Gücü	2,5 VA/5 VA/10 VA/15 VA/30 VA
Doğruluk Sınıfı	0,2/0,25/0,5/0,5S
Güvenlik Faktörü	FS 5/FS 10

Koruma Akım Transformatörü

Beyan Çıkış Gücü	2,5 VA/5 VA/7,5 VA/10 VA/15 VA/30 VA
Doğruluk Sınıfı	5 P/10 P
Doğruluk Sınır Faktörü	10/20

Beyan Akımları

Sürekli Termik Beyan Akımı	1,2 x In (In: Beyan Akımı)
Kısa Süreli Termik Beyan Akımı (Ith)	5 kA/10 kA/12,5 kA/16 kA/20 kA (1 saniye)
Dinamik Beyan Akımı (Idyn)	2,5 x Ith
Dönüştürme Oranı (A/A)1	Malzeme Listesinde Belirtilecektir

Tablo1: Akım trafoları Elektriksel Özellikler

hava sıcaklığı kısmı eklenerek; çok soğuk iklimler için -50 / +40 C ve çok sıcak iklimler için +5 / +50 C seçeneği ilave oldu.

- Bağıl nem %95 olarak yeni ilave edildi.

- Daha önce harici akım trafoları için en yüksek güneş ışınlamı 500 W/m² iken bu sayı 1000 W/m² ye yükseltildi.

- Harici akım trafoları için buzlanma 10 mm'den 20 mm'ye çıkartıldı.

- Ölçü akım trafolarının anma gücü eskiden sadece 10 ve 15 VA olarak tanımlıyken yeni şartnamede bu değerler 2,5 / 5 / 10 / 15 / 30 VA olarak düzenlendi.

- **Ölçü akım trafolarında doğruluk sınıfı eskiden enerji ölçüm için 0,5 cl ve akım ölçü için 1 cl iken yeni şartnamede 0,2 / 0,25 / 0,5 / 0,5S olarak tanımlanmıştır.**

- **Ölçü akım trafolarında güvenlik faktörü eskiden sadece Fs5 iken yenide Fs5 / Fs10 oldu.**

- **Koruma sınıf akım trafolarının anma gücü eskiden sadece 10 ve 15VA olarak tanımlıyken yeni şartnamede bu değerler 2,5 / 5 / 7,5 / 10 / 15 / 30 VA olarak düzenlendi.**

- **Koruma akım trafolarında doğruluk sınıfı faktörü eskiden sadece 10 iken**

yenide 10 / 20 oldu.

- **Kısa süreli termik anma akımı (I_{th}) daha önce 12,5 / 16 / 20 kA için hesaplanırken yeni şartnamede bu değerler 5 / 10 / 12,5 / 16 / 20 kA olarak güncellendi.**

- Yalıtım malzemesi eskiden yağ olabilirken yeni şartname yağlı tip akım trafolarını iptal etmiş ve tamamını kuru tip istemektedir.

- Yeni şartname ile primer ve/veya sekonder terminalleri çok kademeli olan Akım Transformatörlerinde, bağlantı şekillerini belirten plakalar bulunacak ve Akım Transformatörlerinin gövdesine kazıma yolu ile dönüştürme oranları yazılacaktır.

- Yeni şartname ile boyutlandırılmaya toroidal akım trafoları ilave edilmiştir.

Gerilim Trafoları:

Eski Şartname Adı : TEDAŞ-MLZ/96-011.A ORTA GERİLİM GERİLİM TRANSFORMATÖRLERİ TEKNİK ŞARTNAMESİ

Yeni Şartname Adı: TEDAŞ-MLZ/96-011.B YÜKSEK GERİLİM GERİLİM TRANSFORMATÖRLERİ TEKNİK ŞARTNAMESİ

- Yeni şartname ile en yüksek sistem gerilimleri 7,2 / 12 / 17,5 / 24 / 36 kV olarak net bir şekilde belirtilmiştir.

- Beyan işletme gerilimleri 6,3 / 10,5 / 15,8 / 20 / 31,5 / 33 / 34,5 kV olarak net bir şekilde belirtilmiştir.

- Bağıl nem %95 olarak yeni ilave edildi.

- Daha önce harici gerilim trafoları için en yüksek güneş ışınlamı 500 W/m² iken bu sayı 1000 W/m² ye yükseltildi.

- Harici gerilim trafoları için buzlanma 10 mm'den 20 mm'ye çıkartıldı.

- Ölçü gerilim trafolarının anma gücü eskiden sadece 30 ve 60 VA olarak tanımlıyken yeni şartnamede bu değerler 10 / 25 / 50 / 100 VA olarak düzenlendi.

- **Ölçü gerilim trafolarında doğruluk sınıfı eskiden 0,5 cl iken yeni şartnamede 0,1 / 0,2 / 0,5 / 1 / 3 cl olarak tanımlanmıştır.**

- **Koruma gerilim trafolarının anma gücü eskiden sadece 30 ve 60 VA olarak tanımlıyken yeni şartnamede bu değerler 10 / 25 / 50 / 100 VA olarak düzenlendi.**

- **Koruma gerilim trafolarında doğruluk sınıfı eskiden 0,5 / 1 cl iken yeni şartnamede 3P / 6P olarak tanımlanmıştır.**

- **Açık üçgen sargılı gerilim trafolarının anma gücü eskiden sadece 30 ve 60 VA olarak tanımlıyken yeni şartnamede bu değerler 25 / 50 / 100 / 200 VA olarak düzenlendi.**

- **Özel güç sargılı gerilim trafolarının anma gücü eskiden sadece 800 VA olarak tanımlıyken yeni şartnamede bu değerler 800 / 1000 / 1250 / 1600 / 2000 VA olarak düzenlendi.**

- 800 VA özel güç sargısı olan gerilim transformatörlerinde, bu sargının tam güçte yüklenmesi durumunda da, transformatörün diğer sargılarının hata miktarlarındaki değişme, doğruluk sınıfları için öngörülen sınırlar içinde kalmalıdır. Diğer özel güç sargılı gerilim transformatörleri doğruluk sınıfı ve hata miktarlarındaki değiş-

Tablo 2: Bryan Gerilimleri			
	En Yüksek Sistem Gerilimi (kV)	Topraklanmış Gerilim Transformatörü (kV) (Faz-Toprak)	Topraklanmış Gerilim Transformatörü (kV) (Faz-Faz)
PRİMER SARGI	7,2	6,3/√3	6,3
	12	10,5/√3	10,5
	17,5	15,8/√3	15,8
	24	20/√3	20
	36	31,5/√3	31,5
	36	33/√3	33
	36	34,5/√3	34,5
SEKONDER SARGI	Ölçü ve/veya Koruma Sargısı	0,1/√3	0,1
	Açık Üçgen Sargısı	0,1/√3	-
	Özel Güç Sargısı	0,380/√3	0,22

meden bağımsız olarak ihtiyacı olan besleme geriliminde sadece iç ihtiyacı karşılayacak şekilde tasarımlanacaktır.

- Yalıtım malzemesi eskiden yağ olabilirken yeni şartname yağlı tip gerilim trafolarını iptal etmiş ve ta-

masını kuru tip istemektedir.

- Yeni şartname ile primer ve/veya sekonder terminalleri çok kademeli olan Gerilim Transformatörlerinde, bağlantı şekillerini belirten plakalar bulunacak ve Gerilim

Transformatörlerinin gövdesine kazıma yolu ile dönüştürme oranları yapılacaktır.

- Yeni şartname ile boyutlandırma harici gerilim akım trafoları ilave edilmiştir.

Beyan Gerilimi Yükseltme Katsayısı

Herhangi Bir Şebekede Faz-Faz Bağlantı	1,2 (Sürekli)
Nötrü Topraklı (Doğrudan veya Empedans Üzerinden) ve Toprak Arızasında Açtırma Düzeni Şebekede Faz-Toprak Arasına Bağlı	1,2 (Sürekli) 1,5 (30 Saniye)
Nötrü Topraklanmamış ve Toprak Arızasında Açtırma Düzeni Şebekede Faz-Toprak Arasına Bağlı	1,2 (Sürekli) 1,9 (30 Saniye)
Nötrü Yalıtılmış ve Toprak Arızasında Açtırma Düzeni Bulunmayan Şebekede Faz-Toprak Arasına Bağlı (Malzeme Listesinde İstenirse)	1,2 (Sürekli) 1,9 (8 Saat)

Ölçü Gerilim Transformatörü

Beyan Çıkış Gücü	10 VA/25 VA/50 VA/100 VA
Doğruluk Sınıfı	0,1 / 0,2 / 0,5 / 1 / 3

Koruma Gerilim Transformatörü

Beyan Çıkış Gücü	10 VA/25 VA/50 VA/100 VA
Doğruluk Sınıfı	3 P/6 P

Açık Üçgen Sargılı Gerilim Transformatörü

Beyan Çıkış Gücü	25 VA/50 VA/100VA/200 VA
Doğruluk Sınıfı	6 P

Özel Güç Sargılı Gerilim Transformatörü

Beyan Çıkış Gücü	800 VA - 1000 VA - 1250 VA - 1600 VA - 2000 VA
Dönüştürme Oranı (kV/kV) ²	Malzeme Listesinde Belirtilecektir.

² Doğruluk sınıfları ve sargı güçleri bütün dönüştürme oranları için sağlanacaktır.

Tablo 3: Diğer Elektriksel Özellikler

Ege Bölgesi'nin Karanlıkta Kalacağı İddiaları Doğru Değil!

“Yeniköy, Kemerköy ve Yatağan Termik Santrallerinin Ülke Geneli ve Ege Bölgesi Açısından Elektrik Üretimdeki ve Enterkonnekte Sistem İçindeki Yerleri” başlıklı ortak bir rapor hazırlayan Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ve Makina Mühendisleri Odası (MMO), bu santrallerin üretimlerini durdurması durumunda Ege Bölgesi’nde büyük çaplı elektrik kesintileri olacağı iddialarını yalanladı.

EMO ve MMO’nun 5 Ağustos 2022 tarihinde gerçekleştirdiği ortak basın açıklamasında, Muğla’da linyit yakıtlı santrallerin üretimlerini durdurmaları halinde Ege Bölgesi’nde büyük elektrik kesintileri yaşanacağına yönelik iddialar ilişkin hazırlanan “Yeniköy, Kemerköy ve Yatağan Termik Santrallerinin Ülke Geneli ve Ege Bölgesi Açısından Elektrik Üretimdeki ve Enterkonnekte Sistem İçindeki Yerleri” başlıklı raporun sonuçlarını kamuoyuyla paylaştı. Muğla’da özelleştirilen 3 eski kamu santralının yeni işletmecilerinin bölgede yeni açık ve kapalı kömür sahaları oluşturulmasına yönelik çalışma yürüttüğünün hatırlatıldığı açıklamada, şöyle denildi:

“Bu şirketler yıllardır karbon salımları ve özensiz açık maden işletmeciliği ile çevreye verdikleri zararın unutulacağını varsaydılar. Bölgenin bir yaşam alanı olduğunu, orman varlıklarını, zeytin bahçelerini, tarım alanlarını, tarihi ve kültürel eserlerle bezenmiş dokusunu, turizm, eko-turizm, agro-turizm potansiyelini yok sayıp, doğal çevreyi yıka-yok etme de dahil, her ne pahasına olursa olsun, daha çok elektrik üretmek ve kazançlarını katlamak için yoğun bir kamuoyu

oluşturma çabasına girdiler. Yeniköy, Kemerköy ve Yatağan linyit santrallerine kömür temin edilemez ise, bu santrallerin üretimlerini durduracaklarını, bu durumda da, Muğla’da ve Ege Bölgesinde uzun elektrik kesintileri yaşanacağı, bölgenin karanlığa teslim olacağı vb. iddialarla bezenmiş felaket senaryoları ile kamuoyunu etkilemeye çalıştılar.”

Ortak çalışmaya ilişkin bilgi verilen açıklamada, raporun sonuç bölümündeki şu ifadeler paylaşıldı:

“Ülkemizde elektrik üretim ve iletim alt yapısı güçlüdür. Kurulu kapasite anlık azami ihtiyacı rahatlıkla karşılayabilecek düzeydedir. Santrallerin yıllık üretim kapasiteleri de gerçekleşen yıllık tüketimin çok üzerindedir. Ege Bölgesinde de, ülkemize benzer olarak arz (üretim) kapasitesi, gerçekleşen talepten (tüketim) fazladır. Ancak bölgede elektrik santralı yatırımları, özellikle yenilenebilir kaynaklardan olmak üzere, hız kesmeden devam etmektedir.

Ülke genelindeki enerji arzının yönetimi, TEİAŞ Yük Tevzi Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir. Ege Bölgesi enterkonnekte sistem ile diğer bölgelere bağlıdır. Diğer bölgeler

ile yeterli miktarda elektrik enerjisi alış-verişi yapma imkanına sahiptir. Bölge içindeki yerleşim merkezleri de, enterkonnekte sistem ile birbirlerine bağlıdır. Bölge, ihtiyaç halinde, TEİAŞ Yük Tevzi Müdürlüğü’nün üretim/tüketim dengesini esas alan yönetimi altında, ülkedeki ve/veya bölgedeki kapasite ile beslenebilir.

Bu çalışmada yer alan bilgi ve veriler, Muğla’da bulunan Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerinin elektrik üretimini durdurmaları veya sona erdirmeleri halinde, durumun, gerek yıllık toplam tüketim, gerek anlık ihtiyaç (puant talep) ve gerekse elektrik şebekesi sisteminin işlerliği açısından, Muğla İlini, Ege Bölgesini ve Türkiye enterkonnekte sistemini olumsuz etkilemeyeceğine işaret etmektedir.”

Raporun tam metnine, <https://bit.ly/3BFW6G9> adresini ziyaret ederek veya QR kodu tarayarak, ulaşabilirsiniz.

- Akkuyu Nükleer A.Ş., nükleer güç santrali projesinde İÇTAŞ.A.Ş.'nin sözleşmesini iptal ederek, ortaklarının tamamı Rus olan TSM Enerji ile yeni sözleşme imzaladı. İÇTAŞ feshin hukuka aykırı olduğunu savunurken "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin muvakkati alınmadan" diyerek AKP referansı ile projeye dahil edildiğini ikrar ediyor. Ayrıca sözleşmenin tabi olduğu uluslararası hukuktan da dem vurarak, bundan sonraki süreçlerdeki yol haritasını tarifliyor.
- HDP'li Belediye Başkanı'nın görevden alınarak kayyuma devredilen Van'ın İpekyolu Belediyesi kayyumdan kayyuma devredildi. Belediye'ye kayyum olarak atandıktan sonra yolsuzluk nedeniyle görevden alınan Sinan Aslan, atandığı Develi Kaymakamlığı'nda da "yolluk" yapmayı sürdürünce görevden ihraç edildi. Seçilmiş siyaseten görevden alınan, atadığını yolsuzluktan görevden aldı.
- Hava sıcaklıklarının artmasıyla İstanbullular sahillere ve baraj göllerine akın etti. Ancak, Alibey barajındaki "Tehlikelidir" uyarısı işe yaradı. Çocukları ile baraj gölüne giren bir vatandaş, "Su biraz kirli, altta çamur var, tehlikeli biraz. Ama fazla "ileri" gitmeyince tehlikeli değil. Tabelada "girmek tehlikelidir" yazıyor, yasak demiyor" dedi.

- Görevden alınan MHP Diyarbakır İl Başkanı "zincirleme şekilde çocuğun cinsel istismarı" suçu ile tutuklanan Cihan Kayaalp ifadesinde hakkındaki tüm iddiaları reddederek geçirdiği ameliyat nedeniyle "cinsel iktidarsız" olduğunu ancak raporu bulunmadığını iddia etti.
- İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Trabzon'da bulunan aile mezarlığının duvarlarına ve yola gamalı haç çizildi. Emniyet çocuklardan önce savunma yaptı. "Yaşları küçük çocuklar, internetteki oyunlardan gördükleri ve anlamını bilmedikleri semboller spreyle yaptıklarını beyan etmişlerdir". İnternette yalnızca gamalı haçtan etkilenmişler ve bunu yalnızca İmamoğlu'na hediye etmişler, ilginç.

- Urla, Menemen, şimdi de Menderes. Pek yakında İzmir'de seçilmiş Belediye Başkanı kalmayacak. Menderes Belediye Başkanı Mustafa Kayalar'ın görevden alınmasından sonra bu kez Urla gibi kayyum atanmadı. Acaba, Menemen tekrarlanır mıydı? "Seçim" yapıldı. Ağır-ıkkı çoğunluğun CHP'de olduğu mecliste, önce CHP'nin adayına karşı CHP'den aday çıkardılar, olmayınca kendi adaylarını. Oyun tutmadı. AKP ve MHP İl Başkanları seçimleri yerinde "takip" ettiler.
- Cumhurbaşkanlığı yardımcısı Fuat Oktay'ın açılışını yapacağı Yozgat Çekerek Millet Bahçesi'nin kuruyan çimeleri, açılıştan önce yeşile boyandı. Boyanın RAL kodu tutturulamayınca olay açığa çıkarak medyada yer buldu.
- Bu da oldu. Mersin'in Akdeniz Belediye Başkanına borçlanma ve taşınmaz satışına onay verecek olağanüstü meclis toplantısı öncesi muhalifler gözaltına alındı. 5 HDP'li meclis üyesinin gözaltına alınması sonrası önce çoğunluk AKP'ye geçti, sonra da başkan Mustafa Gültak'ın kararları.
- Haksız kazançla elde edilen "mal varlığı değerini aklama" suçundan açılan davada yargılanmak üzere ABD'ye iade edilen Sezgin Baran Korkmaz'ın avukatı müvekkilinin Türkiye'de yargılanmak istediğini söyledi. Kendini Türk Hakimlerine emanet etmek istiyormuş!
- 31 Mayıs 2011'de yapılan protestolara katıldıkları için yargılanan 64 kişiden 62'si hakkında denetimli serbestliğe çevrilen hapis cezaları verildi. Yargılamaya konu olan protesto sırasında emekli öğretmen Metin Lokumcu'nun polislin kullandığı biber gazı nedeniyle hayatını kaybettiği dava ise devam ediyor.

- Ordu Valisi Tuncay Sonel "1 milyon liraya yağlı güreş ağası oldu" haberlerini "yalanladı". Sonel, "Korgan ilçesinde yağlı güreş müsabakası ağıalık yarışmasını kazanan kişinin parayı ödememesi nedeniyle ağıalık alınıp kaymakamlığa devredilmiştir. Bunun için bir bedel ödenmemiş olup sadece 1 milyon ilçeye aktarılmıştır." Haber gerçektir.
- AKP milletvekili Mazhar Bağlı, 15 Temmuz darbe girişimi sırasında "insanların alçaktan uçan F-16'lara kafa atarak şehit olduklarını" söyledi. Kimi kafa atıyor, kimi nutuk!
- Bitlis'in Güroymak ilçesi Gölbaşı beldesinde üç caminin biriken 7 aylık elektrik faturası nedeniyle elektrikleri kesildi. Kesinti nedeniyle ezan beldede okunmuyor. Cami de içki içtiler, camiye yaktılar yalan, bu gerçektir.

Projeye özel
anahtar teslim çözümlerde
lider Ulusoy Elektrik

34 yıllık tecrübesiyle OG elektrik dağıtım ekipmanlarının entegre üretiminde anahtar teslim çözümler sunan **Ulusoy Elektrik**, dünya standartlarındaki üretim kalitesiyle yurt içi ve yurt dışı pazarlarda etkinliğini artırıyor.

www.ulusoyelektrik.com.tr

@ / in / ulusoyelektrik

ULUSOY
electric

An Eaton Brand

güven üretiyoruz

GÖZÜNÜZ YÜKSEKLERDE OLSUN

Adresli ve Konvansiyonel
Işın Tipi (Beam) Dedektörleri

Bizi takip edin...

.../mavilelektronik

maxlogic & mavigard
yangın ve gaz algılama sistemleri